

Központi híradó
No. 224718/929.

10. Telefon: 77
Havonta
Árva 300,
Földre: H.
Földre 12.
Szállás: H.
Különleges
Különleges
Különleges

Dr. Manaster Robert
Budapest
Dusztér 2. l. e.

HELET

IKALMAPILAP

Ara 5 lej

Munkatétel
leveleket nem
fogadjuk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főzserkésztő dr. Maros
Ernő, Felső szerkesztő János
Ferenc, Bucaresti szerkesztő Kálmár
Erő. Strada Matei Mile 5.

Vasárnap, 1935. nov. 3.
5696. EV. | XVIII. EVF.
CHESVAN 7. | 244 SZÁM

Náci-udvarlás a szovjetek felé

Amikor Hitlernek sikerült tető alá hozni az angol-német flottaegyezményt, Alfred Rosenberg, a náci-külpolitika bölcse és Göbbeis, a német sajtó ura diadalittas szavalták sütköre a német nyárspolgárok fülét a német külpolitika halhatlan „sikerével” kapcsolatban.

Berlinben ebben az időben Franciaország és a szovjet-diplomácia csődjéről beszéltek s a náci-sajtó hasábjai tevé voltak azzal a felhangzó megállapítással, hogy Hitlernek sikerült áttörnie a német külpolitikai eiszigetelő-dés frontját.

Hitler egyre merészebben becsmérelte a francia-orosz szövetséget s szavaiból ama kardok közszórvásának hangja esendült ki, amelyekkel majdan a dicső rohamcsapatok Ukrajna meghódítására vonulnak ki a német „magasabbrendűség” bástyái mögül.

Ugy látszik, a nagy láрма — sok hűhő volt semmiért. A náciizmus kül- és belpolitikai numbujga és blöffölése ismét súlyos defektust kapott, még pedig olyan szögenteles defektust, amely egy demokratikus kormányt már ról hónapra söpörne el a helyéről.

Berlini jelentések szerint ugyanis Hitler fel akarja újítani a weimari Németország hagyományos külpolitikáját és nyugati és közép-európai orientálódásai teljes esődje ellensúlyozására ismét Szovjetország felé óhajt orientálódni.

Elképzelni is lehetetlen komikusabb látványt annál, ahogyan az Oroszország ellen handabandázó és fogycsorgató német náciizmus Szovjetország körülvárására fanyalgodik. Nevetséges és egyben megnyugtató látvány ez, mely annak kétségtelen bizonyága, hogy Berlia ma külpolitikailag izoláltabb, mint valaha és ebből a külpolitikai egérfogóból a legkétségbeejtőbb trükkökkel igyekszik menekülni.

Önként felvetődik a kérdés, hogy milyen okok kényszerítik Hitlerékét erre a legujabb páfordulásra?

Az okok egészen nyilvánvalóak.

Annak ellenére, hogy Anglia megkötötte a sok vihart felkavaró flottaegyezményt Hitlerékkel, az abessziniai konfliktus kitörése óta Anglia a leghatározottabban leszögezte magát a népszövetségi politika és az angol-francia együttműködés mellett, ami természetesen a minimuma csökkentette le a németek Anglia rokonszenvébe vetett bizalmát.

Pilsudsky halála óta a lengyel barátság értéke is kérdésessé vált a Harmadik Birodalom külpolitikájának intézeti számára. Lengyelország ma azon az úton van, hogy ismét visszatarján régi szövetségeseit, s szakítson Pilsudsky orszgyilkó politikájával.

Berlinben még a legbormirtabb korifeusok is beikták, hogy Bulgária, Magyarország és a távoli Japán Hitler-szimpatiai igen jelentéktelen sulyal esnek a hatá Németsország érdekei szempontjából.

Ribbentropp ezredes, Hitler külpolitikai vigece nemrégiben Belgiumban kapott súlyos refüt, ahol Belgium semlegességét akarta biztosítani Németország számára egy esetleges háborus konfliktus esetére. Van Zeland miniszterelnök azonban kategórikusan kijelentette, hogy Belgium a népszövetségi alapokmány alapján áll és egy háborus konfliktus esetén ennek szellemében járna el.

Kudarccal jártak Hitler Franciaország felé irányuló udvarlásai is, amelyekkel a francia-orosz szövetséget akarta illuzóriussá tenni. Hitler kénytelen volt arról meggyőződni, hogy a francia-orosz megegyzés a legkomolyabb realitásokon nyugszik, mert egyrészt gátat szab Hitler Kelet-Európa felé tendáló hódítási szándékainak, másrészt lehetetlenné teszi számára Franciaország meghódítását. Herriotnak, a radikális szocialista párt elnökéül való újból megválasztása bebizonyította, hogy a francia radikálisok Hitler-ellenes külpolitikájuk ma is óriási befolyást gyakorol a francia külpolitika irányvonalára.

Ezek a kudarcok érelették meg Hitlerékben a Szovjetország felé való újabb orientálódást, ami viszont Franciaország felé semmi egyéb, mint zsarolási kísérlet, amely minden bizonyos esufos kudarcral fog végződni. Franciaország és Oroszország külpolitikai érdekei ma annyira összeforrottak, épen az általános német fenyegetésekkel szemben, hogy Hitlerék legujabb trükkje csak trükk marad, amit egy Franciaország, mint Oroszország trükként fog kezelni.

Mégsem engedélyezi a kormány a november 14-iki tömeggyűléseket

Tatarescu szombat délben levélben közölte Mihalacheval és Gogával a felvonulások betiltásának okait. Az utolsó pillanatban változtatta meg a kormány eredeti álláspontját

Mihalache: A nemzeti parasztpártnak csak egy válasza lehet...

Bucuresti, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A november 14-ki manifesztáció körül a kormány ingadozó álláspontja általános tájékoztatlaniságot idézett elő. Még pénteken este oda nyilatkoztak a kormány tagjai, hogy november 14-re engedélyezik egy a nemzeti parasztpárt, mint a keresztény nemzeti párt felvonulását, a két párt vezetőire hártva a felelősséget a rend fenntartásáért és szombat délben Tatarescu miniszterelnök levélben közölte egy Mihalacheval, mint Gogával, hogy a kormány elhatározta mindkét demonstráció betiltását.

Miután a nemzeti parasztpárt vezetői és a nemzeti parasztpárti sajtó állandóan azt hangoztatják, hogy a gyűlést engedély nélkül is megtartják, a kormány állásfoglalása váratlan komplikációkra vezetett a belpolitikai életben. Ellenzék körök véleménye szerint a demonstrációk betiltásával a kormány gyengeségének adta tanujelét. Másik verzió szerint Tatarescu ószintén sajnálja, hogy hagyta magát a kormány jobboldali elemeitől befolyásoltnak és bánja, hogy a nemzeti parasztpárt elleni harcban a szélső jobboldali elemek támogatásához nyult. Miután azonban a gogista-cuzista párt november 14-ki manifesztációját, amelyet a kormányhoz közel álló körök sugallatára határozták el, nem tudja milyen cimen betiltani, elhatározta, hogy egyik demonstrációt sem engedélyezi egyelőre. Egy harmadik hírforrás szerint a november 14-i dátumot főleg azért tartja a kormány alkalmatlannak, mert november 15-én nyílik meg a fővárosban a király jelenlétében a parlament őszi ülészaka.

Az eseményekről szóló tudósításokat beérkezésük kronológikus sorrendjében alább adjuk:

Tatarescu levele a két párt-elnökhöz

Bucuresti, november 2. A hadfelszerelési miniszteriumban ma Tatarescu elnökletével értekezletet tartottak, amelyen

elhatározták, hogy nem adnak engedélyt a nemzeti paarsztpárt és a nemzeti keresztény párt ál november 14-re, a parlament megnyitása előtti napra kért manifesztációk megtartására.

Az autorizációkat későbbi időpontban, a parlament megnyitása után meg fogják adni, de semmiesere sem mindkét pártnak egyazon napra. Tatarescu ma levelet fog intézni Mihalachehoz és Gogához, akiknek meg fogja magyarázni miért utasították el az engedély megadására irányuló kérésüket.

A levél, amelyet Tatarescu Mihalachehoz és Gogához intézett, a következőképpen hangzik:

Elnök Ur! A kormány tanulmányozás alá vette pártjának kérését, hogy engedélyezze november 14-re nagy politikai jellegű gyűlést megtartását a fővárosban. Ami a demonstráció megrendezését illeti, — vn szerencsém tudatni, hogy a kormány teljes mértékben honorálta a kérést. E hozzájárulás alapján

Inculeț engedélyez

Chisinau, november 2. Inculeț belügyminiszter nyilatkozatot adott a sajtónak. A miniszter közölte hogy egy a nemzeti parasztpárt, mint a nemzeti keresztény párt november 14-i gyűléseit engedélyezték. A kormány meg fogja állapítani a gyűlések színhelyét és az vonalat, amelye a résztvevők haladhatnak. Minden incidens ki lesz zárva.

Ami a kormány átalakításának híre illeti, a belügyminiszter kategórikusan ennyit mondott:

— Nem lesz semmi változás. A kormány jelenlegi formációja a liberális párt elit-munkacsoportja, amely még legalább 2 évig a helyén marad.

A miniszter kijelentette még, hogy november 14-én Bucurestiben 2 zónára osztják, amelyekből nem hatolhatnak át a másikba a gyűlések résztvevői. Meg van győződve, hogy minden rendben fog lezajlani.

20,000 kiló kolbász

Hir szerint a november 14-én délelőtti vneee Hir szerint a november 14-re engedélyezett nemzeti parasztpárti gyűlést a Kisseleff-szosszen levő sporttelepen fogják megtartani, ahol 200,000 ember fér el, míg a nemzeti keersztyenypárt gyűlése az Arenele Romanen (Római Arénák) fog lezajlani. A nemzeti parasztpárt előkészületeket tesz a hatalmas tömeg élelmezésére. 150,000 kenyert és 20,000 kilogramm kolbászt rendeltek.

Mihalache tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott dr Lupuval, majd pártjának fővárosi vezetőivel a november 14-iki gyűlés résztvevőinek bucuresti elszállásolásáról.

Cuzista reménységek

A Curentul szájtint keresztény nemzeti párti körökben számítanak arra, hogy a november 14-iki gyűlésen 200,000 hívük fog résztvenni. A gyűlésen Goga és Cuza fognak beszélni. Goga november 9-én meggy királyi kihallgatásra és azután a fővárosban marad a nagy manifesztáció lezajlásáig.

az ön pártja teljes szabadságban megtarthatja ezt a gyűlést, természetesen tiszteletben tartva a közigazgatási és rendőri előírásokat,

amelyek ilyen esetekben bizonyos feltételeket tartalmaznak a gyűlések helyére, továbbá a tüntető menetek utvonására vonatkozólag. A szükséges rendeletet annak idején ki fogjuk adni, hogy az összes kategóriájú hatóságok az önök delegátusaival együtt végrehajtsák a rend fenntartására hivatott intézkedéseket az egész országból jött résztvevők gyűlése és szétloszlatása alkalmával.

Ami a demonstráció napját illeti, sajnálatl tudatom önnek, hogy a kormány nem járulhat hozzá az önök által kért november 14-i dátumhoz.

Biztos vagyok abban, Elnök ur, hogy mikor ezt a dátumot kérvényezték, nem tudott két akadályról, amelyek nem teszik lehetővé, hogy a gyűlést november 14-én tartásuk meg. Az első akadályt az képezi, hogy a törvényhozó tesületek ülészakát november 15-én nyitják meg. Velem együtt be kell látnia, (Folytatás az 5-ik oldalon.)

Faraday

Száz éve annak, hogy Michael Faraday, a neves angol fizikus egy új tudományt talált fel: az elektrotechnikát, mely egy évszázad leforgása alatt teljesen megváltoztatta a földkerekség arculatát. Faraday már 1831-ben felfedezte az elektromagnetikus indukciót. Azt lehetne mondani, hogy Nagy Sándor és I. Napoleon korszakai között nincs oly hatalmas távolság, mint 1835 és 1935 között. Az utóbbi száz év folyamán a világ többet fejlődött, mint az azt megelőző kétezerkét száz év alatt és ez a hatalmas haladás elsősorban az elektromosság, tehát Faradaynak köszönhető. Ha tudományunk ez a géniusza meg nem születik, helyesebben szólva, ha Anglia legjelentősebb, akkor élő tudósa Sir Humphry Davy fel nem fedezi, ugy ma nem igen volnának villamos üzemek, táviró, telefon, villamosvasut, villamosvilágítás, villamos motorok, elektrokémia, X. sugarak, mozi és rádió. Ezek a csodák csaknem automatikusan követték egymást Faraday felfedezése nyomán, de egy évszázadot, vagy akár egy évezredet is késlethettek volna, ha az angol felfedező meg nem jelenik a tudomány horizontján.

Faraday az a modern mágus, aki az elektromos indukció kulcsával kinyitotta a tudomány palotáját, amelyet azután Maxwell, Herz, Branly, Edizon és Marconi világitottak be. Faraday 1791 szeptember 22-én született Londonnak Newington Buths nevű külvárosában. Szülei igen szegény sorban éltek, apja egyszerű kovács volt. A későbbi idők nagy fizikusa csaknem életét vesztette apja műhelyében. A gyermek Faraday ugyanis az üllő felé hajlott, hogy megfigyelje egy tüzes vasrud különböző vörös fényét, abban a pillanatban, midőn egy herculesi erejű kovácsinas le akart sújtani a hatalmas kalapáccsal. A szórakozott gyermek csodálatos véletlen folytán érintetlen maradt.

Az elemi iskola elvégzése után apja beadta a Riebau könyvkereskedésbe inasnak, miután semmihez sem érzett különösebb hajlamot. Az üzlet könyvkötő osztályán dolgozott. Hét év múlva könyvkötő mesterrel avaszsált, de ekközben elolvasta az összes a könyvkötészetbe kerülő tudományos műveket.

Sir Humphry Davi, a műhely egyik kliense, különösképpen meg volt elégedve Faraday munkájával, mert ez kivételes ízléssel és gondalal végezte a tudományos munkák kötését. Eppen ezért leszerződött te az egyetem tudományos fakultásához könyvkötőnek. Faraday elámulva lépett be Davis professzor laboratóriumába. Egy új világ nyílt meg előtte, amelyről eddig csak olvasott anélkül, hogy a gyakorlatban ismerte volna.

Davis professzor azonban még jobban meg volt lepve, midőn a könyvkötőmesterrel való rövid beszélgetése után kiderült, hogy Faraday teljesen jártas a fizika és kémia terén és ismeri a tudományos világ idevágó kutatásainak legujabb eredményeit. A könyvkötőmesterből így rövidesen a professzor asszisztense lett. Egy évszázaddal ezelőtt még nem volt szükség baccalaureatusra ahhoz, hogy valaki az egyetemi asszisztensi címet megszerezze. Davy professzor laboratóriuma a legnagyobb hasonló természetű intézmény volt száz évvel ezelőtt az egész világon. Felszerelését néhány retorta, kémlemlő cső, üst, egy whimshurst gép és néhány galvanometer alkották. Faraday felfedezési vonták maguk után azt, hogy a kémia külön vált a fizikától és e két tudományvilágon belül is oly hatalmas fejlődés következett be, hogy a különböző kémiai és fizikai vizs-

Olaszország-kereskedelmi ügyekben foglalkozó Olaszországi...
Havas-ügy...
Hoare és...
legálább is...
vethetne az...
elgetés folya...
annak a véle...
a konfliktus...
és pedig: a...
Népszövetség...
általános vé...
ény nem fog...
és diplomá...
Laval nem...
zásából, hogy...
bett közvetítő...
a gazdasági...
gyorsan meg...
a nemzetközi...
jon. Egyelőre...
akar nyerni...
a gesztusára...
zarendelt egy...
a szankciós...
Népszövetség...
szokot kapott...
Eddig 50...
csatlakozni a...
Népszövetség...
8 állam csat...
49 a pénz...
végül 39 áll...
dik a szank...
a államokat...
). Hogy az...
elő intézkedé...
ség elegendő...
vitalata csök...
ának számát...
sszín vezető...
A Völkischer...
tezett jelen...
ekben súlyos...
magasrangú...
ács elnöke...
négus hadi...
alapszik. Az...
nek tömeges...
Jegsu tábor...
ek.
Oroszország...
Bujor, az is...
a román és...
szovjetország...
ottálják a pil...
vendégül...
y szerint a...
szülés kor...
pilseni sör...
k kiszolgál...
jelent meg a...
ból jelentik...
uj szükség...
an 27 szedő...
ob mint két...
A Laval-kor...
et adott ki...
rizsban...
yalása...
bírósg hét...
rgyalását. A...
feltő panam...
ztek be, elő...
génybe venn...
másképp...
Az esküdték...
szószóiok.
kiadó R. F...
L. Pop 16

Emlékszó

gálatok külön laboratóriumok egész sorát igényelik.

Faraday 1867-ben hetvenhat éves korában halt meg. Nyugodt, kiegyensúlyozott életet élt. Victoria királynő házat ajándékozott neki Hampton Kourthban és a parlament életjáradékot szavazott meg a tudós részére. Faraday mindenekelőtt is szerette az egyszerűséget és a lódságot, melyet felajánlottak neki, visszautasította.

Most még néhány szót művéről. Electrostatikus indukciónak nevezik azt a hatást, amelyet egy elektromosított test egy bizonyos távolságról valamely selegestestre gyakorol. Faraday indukciós áramnak a távolból zárt fémkörben előidézett áramot nevezte, amelyet elektromos árambehátás (volta-indukció) erős mágnesek, (mágneses indukció), vagy a föld mágnetizmusa produkál. Valamely áramnak saját körére gyakorolt hatását önindukciónak nevezte.

Faraday állította fel a következő szabályt: az indukciós elektromotorikus erő, amely valamely vezetőben keletkezik, egyenlő az áramnak időben megosztott változásával. Minthogy az elektromágneses indukciós jelenségeket az ugynevezett erővonalak idézik elő, e jelenségek feszültsége annál nagyobb lesz, minél több erővonal van jelen, vagy az elektrotechnikusok kifejezésével élve, minél nagyobb a mágneses mező hatóereje. Faraday egyszerű kísérletek alapján megfigyelte, hogy az indukciós áram a lezárásnál mindig ellenkező irányú, mint a főáram, úgy hogy ennek hatásaképpen a mágnes elveszti hatóerejét. A nyitásnál viszont az áramnak mágnesező ereje van.

Faraday kétségtelenül egyike volt az emberiség legnagyobb géniuszainak.

Hirek az épülő országból

Kanaán hegyéért pereskedik a PICA az arabokkal. Weizmann novemb. 8-án utazik Palesztinába. Meghalt a kattowitzi Chovevé Cion konferencia utolsó résztvevője

Jeruzsálem, november 2. Néhány évvel ezelőtt a PICA társaság Szafed mellett Kanaán hegyén földterületet vásárolt és meg is kapja a birtokadástól szóló okiratot. Az arabok azonban azt mondták, hogy a birtokadás és annak jogi elismerése törvénytelen, miután a szóban forgó területet négyszáz évvel ezelőtt Selim szultán a mohamedánoknak ajándékozta és ezért a föld „Wakf”, vagyis mohamedán egyházi birtoknak tekintendő és mint ilyen nem eladható.

A per régóta húzódik az arabok és a PICA között. Az arabok jogi képviselője az első tárgyaláson beismerte, hogy nincsenek dokumentális bizonyítékai és a Kanaán hegyén lévő föld nem szerepel a nyilvántartott „Wakf”-javak között sem. Az a tény azonban, — mondotta az arabok ügyvédje, — hogy a föld „Wakf”-tulajdon, közismert az arabok körében és ezt tanukkal tudja igazolni.

Ezzel szemben a PICA jogi képviselője egy hasonló pert hozott fel igazolásul, mely néhány évvel ezelőtt zajlott le és amelynek során a bíróság elutasította az arabok panaszát, miután a Wakf-igazgatósága nem tudott írásbeli bizonyítékot szolgáltatni arra nézve, hogy a per anyagát képező terület a mohamedán egyház tulajdona. Ennek alapján a per beszüntetését kérte.

Az ügyet ebben a formában másodszor vette tárgyalás alá néhány nappal ezelőtt a jeruzsálemi bíróság és két hónapra újból elhalasztotta a tárgyalást, hogy ezen idő alatt mindkét fél bizonyítékokat szerezzen.

Kórházakat épít a kormány

Jeruzsálem, november 2. A palesztinai kormány a közel jövőben három kórházat épít izolálási állomásként malária-betegek számára Jeruzsálemben, Ramléban és Jaffában. Az építkezési tervek elkészültek már és rövidesen hozzálátnak a munkálatokhoz.

A jeruzsálemi konzervatórium is kap certifikátokat

Jeruzsálem, november 2. A jeruzsálemi zenekonzervatóriumot is felvették azon közoktatási intézetek sorába, amelyeknek joguk van diákcertifikátokat kérni a kormánytól külföldi növendékek felvételének lehetővé tételére.

Weizman Palesztinába utazik

London, november 2. Dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a cionista világszervezet elnöke, november 8-án hagyja el Londont és tér vissza Palesztinába. Weizmann öt hónapig marad az országban.

A lachischi ásatások

Jeruzsálem, november 2. Mint ismeretes, három évvel ezelőtt nagyszabású ásatásokat kezdtek Lachisch ősrégi történelmi városban, ahol már az eddigi ásatások során is rendkívül jelentős és szenzációs eredményekre bukkantak. A Palcr értesülése szerint ebben az évben is folytatják az ásatásokat. A közeli napokban Palesztinába érkezik munkatársaival az ásatások vezetője, Starkey professzor.

Az ásatások ugyan három éve folynak, de csak a harmadik esztendőben sikerült olyan réteghez érni, mely zsidó korszak maradványait rejti magában. Mindazon zsidó feliratokat, amelyek eddig felszínre kerültek, a város kapujában találták. Eből kiindulva a tudósok azt hiszik, hogy az eddigieknél sokkal jelentősebb dokumentumokat fognak találni a város bensejében, ahová még nem hatoltak be. A tudósok szerint az eddig talált dokumentumok a város pusztulását közvetlenül megelőző időkből származnak és a város bensejében sokkal régebbi leletekre kell, hogy bukkanjának. A további ásatások november elején veszik kezdetüket.

Serach Berent halála

Jeruzsálem, november 2. Tel-Avivban meghalt Serach Berent a Chovevé Cion első, kattowitzi konferenciájának utolsó résztvevője. Ez volt az első cionista konferencia, mely 1884-ben zajlott le és Berent, aki utolsó élő résztvevője volt ennek a konferenciának, kilencvenhárom éves korában halt meg. 1843-ban Kowno mellett született. 1872-ben látogatta meg először

Három hónapra ítélték az oradeai uri betörőt

Bartha László vaskoronarendes főhadnagy szomorú históriája

Oradea, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Az oradeai törvényszék előtt heteken át folyt az utóbbi idők legérdekesebb bűnpere, a Bartha-Garda-Dayka-ügy. Maga a bűnper nem is lenne nagyon különös, ha szereplői nem igényelnének feltétlen érdeklődést. Az egyik vádlott, Bartha László, ismert oradeai család sarja, tartalékos főhadnagy és három évvel ezelőtt „laptulajdonos főszerkesztő” volt. Lapja a „Déli Hírlap” tisztvirág életi s igen obskurus napilap volt, de a köztudatba áttent az, hogy Bartha László újságíró.

Az ügy másik vádlottja Dayka Gyula, aki Dayka Margit, a nagyszerű pesti színésznő bátyja, ezenkívül pedig régóta nyilvántartott és ismert betörő, aki már sok dolgot adott a rendőrségnek. Garda Károly, a harmadik vádlott, szürke ember s ő is, mint nyilvántartott betörő töltötte el élete javát. Hogy hogyan került a tartalékos főhadnagy „Lapszerkesztő” betörők társaságában a vádlottak padjára, az külön regény és nem lehet csodálkozni, ha a törvényszéki tárgyaló termet állandóan érdeklődők tömege töltötte meg.

Hogyan került Bartha László a vádlottak padjára?

Bartha László szülei ismert emberek voltak Oradeán. Apja, mint jómódu keerskedő működött és Bartha László igen jó nevelést kapott. Amikor a háború kitört a fiatal ember a frontra ment és nagyon derekasan végigküzdötte a négy esztendőt. Vakmerő és mindenre elszánt katona volt aki hamarosan főhadnagyi rangot nyert, sőt a vaskorona rendet is megkapta. A háború után Bartha viz-

Modern csöbutor és csillár
detail-kiszolgálásnál is
Gyári áron!

az elegáns világ fogosa
GRÜNWALD
CLUJ-DECEBAL 73 TEL. 7-41

Palesztinát és azóta 14-szer volt az országban. Egyik alapítója volt a jeruzsálemi Mea Seraim városnegyednek és egyike volt Petach Tikva első telepeseinek is. 1890-ben Jaffában telepedett le és megalapította a Neve Salom nevű zsidó negyedet. Ezen kívül nagy jesivát alapított a városban, amelyet élete utolsó napjáiig támogatótt.

Berent holttestét Tel-Avivból Jeruzsálemba vittek és ott helyezték örök nyugalomba. Átszállítása előtt Neve Salom negyedben, ahol az elhunyt lakott, összegyűltek a régi és az új jisivu reprezentánsai, hogy megadják a végtisztességet a halottnak. A holttestet a jesiva termében őrizték és itt is bucsuztatták. Uziel tel-avivi főrabbi és Diesengoff polgármester tartottak gyászbeszédet, méltatván azokat az érdemeket, amelyeket Berent életében szerzett.

szajlott Oradeára megnősült és valami foglalkozás után nézett. Különböző mesterségeket folytatott, de semmi sem sikerült neki és néhány év múlva anyagilag teljesen tönkrement. Amikor már minden mesterséget végig próbált 1930-ban elhatározta, hogy „laptulajdonos” lesz. Lapengedélyt kért és kapott és Déli Hírlap címen megindította újságját. A Déli Hírlap igen kétéves vállalkozás volt és rövid, de annál gyanusabb működés után megbukott. A lapvállalat bukásával együtt bekövetkezett Bartha László végleges anyagi romlása is, a ki most már ugynevezett kétes egzisztencia lett. Husz és harminc lejes kölcsönökből tartotta fenn magát családjával együtt chezett s előre lehetett látni, hogy ez a nyomor előbb-utóbb végzetes lépésre ragadja az egykori főhadnagyot.

Bartha — betörők cinkosa

Ezelőtt egy évvel süri egymásutánban követte el Oradeán betöréseket. Az ismeretlen betörők a legelőkelőbb oradeai házakat látogatták végig és sorba fosztogatták a lakásokat. A rendőrség nagyon hosszú ideig nyomozott, végül is kipattant a hatalmas szenzáció:

a betöréseket Dayka Gyula és Garda Károly, ismert betörők követték el, de cinkosuk és felbujtójuk Bartha László tartalékos főhadnagy, a Déli Hírlap egykori „laptulajdonos” főszerkesztője volt.

Hosszu heteken át tartott a vizsgálat s ennek során kiderült, hogy a két betörő Bartha utasítása szerint követte el a betöréseket és a lopott dolgokat is Bartha értékesítette. Hosszadalmas vizsgálati fogság után végül Barthát szabadlábra helyezték, de a szerencsétlen ember teljesen letört és öszeroskadott.

A törvényszék előtt

Három héttel ezelőtt kezdte meg az oradeai törvényszék a nagy érdeklődéssel várt bűnpert. A vádlottak beismerő vallomást tettek, de Dayka Gyula, Dayka Margit fivére, igyekezett Barthát kompromittálni. Az izgalmas kihallgatások és tanuvallomások során kiderült, hogy Bartha László családjával formálisan éhezett és annyi pénze sem volt, hogy kis gyermekének kenyeret vegyen. Ez a kétségbeesítő anyagi helyzet kergette romlásba Barthát, s okozta tragédiáját.

Pénteken déli tizenkét órakerületet ítéletet ez ügyben a törvényszék I. szekciójának Mitescu—Popa tanácsa. A törvényszék bűnösnek mondta ki a vádlottakat és ezért Bartha Lászlót három havi fogságra, Garda Károlyt három évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, Dayka Gyulát pedig egy évi és egy hónapi fogságra ítélte. Bartha és Dayka büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltőnek vették, míg Garda Károlynak tizenhárom hónapot beszámítottak. Popescu ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a vádlottak közül Bartha László és Garda Károly fellebbezést jelentettek be.

Lakjon Budapest szívében!
Merano szálloda
IV. Bécsi-ucca 2.
Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
Kitűnően felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.
Uj társashelyiségek!
Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. Liftszállítási és fel. — Panziórendszer.

Ön is védekezzen
a
járványos
betegségek ellen
a kellemesen illatosított
Senlaslo
(Szt. László)
fertőtlenítő
szappannal.
Mögöjja
fertőzésektől
Saját érdekében utánzatokat ne fogadjon el.

Székelly és Rétí BUTORGYÁRT
TARGU MURE / BUCURE / TI / BRA / OV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudára,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztosítékot,
mely a bútorvásárlás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

SPORT

Csak ma délután lesz végleges a lengyelek elleni román válogatott

Bucuresti, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A mai román-lengyel válogatott labdarúgó-mérkőzésre való tekintettel a román válogatott keret tagjai tegnap az ONEF stadionban gyakorlómérkőzést játszottak a Sportul Studentesc együttesével. A mérkőzés folyamán, amely 2x30 perces volt és a válogatottak 3:1-es győzelmével végződött, félidőnként más-más csapat játszott. A válogatott keret minden egyes tagja szerephez jutott, nagy és biztos formát azonban csak négy játékos: Szaniszló, Creteanu, Barátky és Albu áruzt el. A többiek kedv nélkül loholtak a pályán, ami természetesen igen megnehezíti a válogatóbizottság munkáját.

A lengyelek elleni válogatott csapat véglegesén még nincs összeállítva. A válogatóbizottság a gyakorlómérkőzés után ülést tartott, a különböző vélemények miatt azonban nem alakulhatott ki egységes csapat. Egyesek szigorúan ragaszkodtak ahhoz, hogy a válogatottban kisebbségek csak a megállapított kvóta szerint, 8:3 arányban legyenek képviselve. Mások meg azt követelték, hogy a válogatott csapatot a legjobb formák szerint, nemzetiségi szempontok figyelembevételével állítsák össze. Ez utóbbi véleménynek volt az ülésen többsége, a béke kedvéért azonban a bizottság abban állapodott meg, hogy a csapatot csak a mérkőzés előtt, ma délután állítsák össze. A kiszivárgott hírek szerint azonban a csapat összeállítása az lesz, amit tegnapi számunkban már ismertettünk, azaz:

Creteanu, Sfera—Albu, Deheleanu—Eisenbeiser—Szaniszló, Bindea—Schileriu—Sepi—Petca—Dobay.

Labdarúgóörökben az összeállítás feltűnést keltett. Mindenekelőtt is hibáztatják, hogy a válogatottból kimarad Barátky, aki fényes formában van. Bürger, aki a triálon is biztos védőjátékosnak bizonyult, Juhász, aki ugy taktikában, mint fizikumában felülmúlja Eisenbeisert, valamint Gruin, akinek általános vélemény szerint benne kellene lennie a válogatottban. Figyelembe véve a játékosok utóbbi formáját és különös tekintettel a triálon is elért képességekre, a közvélemény válogatója ez lenne:

Creteanu, Bürger—Albu, Deheleanu—Juhász—Szaniszló, Bindea—Sepi—Barátky—Petca—Dobay.

A lengyel válogatott pénteken egyébként már megérkezett Bucurestibe. A csapatot a lengyel szövetségi kapitány a következőképpen állította össze:

Albansky, Martina—Doniec, Kotlarszik II—Wasiewicz—Dytko, Pecc—Mafias—Smokzek—Pazurek—Kisielinski.

A csapatot Zoledziowsky alezredek, a lengyel nemzeti bajnokság bizottságának elnöke, Kaluza szövetségi kapitány és Otto Kurt szövetségi edző, valamint öt újságíró kísérik.

Unirea—Universitatea, Romania—Phönix, Haggibbor—Napoca, KAC—CFR

Cluj, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Igen érdekes és mozgalmas labdarúgóprogramja van ma városunknak, amely bőven kárpótol a Nemzeti Bajnokság szünetelő küzdelméért. Mint már megírtuk, délelőtt a Haggibbor—Napoca, majd KAC—CFR bajnoki mérkőzések, délután az Unirea (Alba-Iulia)—Universitatea és Phönix—Romania mérkőzések szerepelnek a programon.

A délutáni barátságos mérkőzések érdekességéhez tartozik, hogy az Universitateban játszani fog Szaniszló, akinek barátságos mérkőzésekre van játékjoga, valamint a két új szerzemény: Negrau és Putnic, míg a Romaniában a sérült Docu helyén Fogl II, az egyesület edzője, a sokszoros magyar válogatott lesz a jobbátvéd.

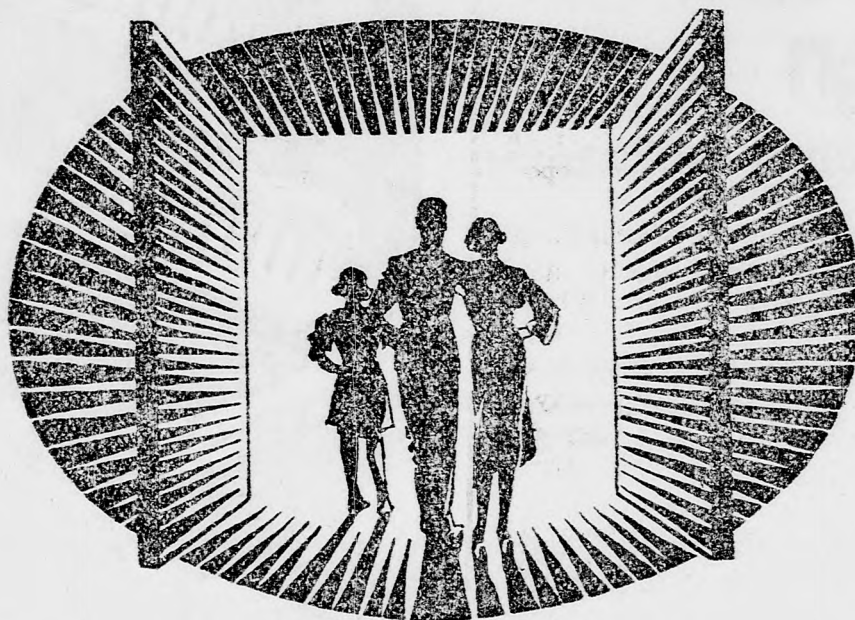
A mérkőzés pontos programja:
Délelőtt 9 órakor: Haggibbor—Napoca kerületi bajnoki.

Délelőtt 11 órakor: KAC—CFR Nemzeti Bajnokság B).

Délután fél 2 órakor: Unirea—Universitatea.

Délután 3 órakor: Phönix—Romania.
A kispályára sorsolt ifjúsági bajnoki mérkőzéseket, közöttük a Haggibbor—CFR mérkőzést is, az eredeti időpontban játszák le.

* A könyvelésről, számlázásról, felbélyegzésről, könyvek megőrzéséről szóló legfontosabb rendelkezéseket tartalmazó f. é. a. u. g. 15. é. l. t. e. p. t. 1935. sz. miniszteri rendelet magyar fordítása kapta. Dr. Mandel, Fordító Irodában, Str. Memorandumul 24. Ara 10, vidékre 20 lej (bélyegben).

Ne várjon
mindent a szerencsétől!De nyissa ki előtte ajtaját és engedje,
hogy az Ön hajlékába lépjen!

Adjon 200 leit az Állami Sorsjáték egy negyed sorsjegyéért, hogy zsebében legyen a szerencse kulcsa. A Sorsjáték nem szegényít el senkit, de eddig az emberek ezreit és ezreit tette gazdaggá. Az Állami Sorsjáték minden jövedelmét a kórházaknak, épületekre, ágyakra, gyógyszerekre és a betegek ételmezésére adja.

Huzás megállapított napon, minden hó 15-én.

Az első osztályé november 15-én.

Vásároljon sorsjegyet már az első osztálytól kezdve.

KÜZGAZDASÁG

Feloszlatták az ipartestületeket!

Az új munkatörvény hatályon kívül helyezi a munkásszerződésekről, a kiskorúak és női munkások védelméről, a vasárnapi munkaszünetről és a munkaidő szabályozásáról szóló törvényeket

Bucuresti, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi munka és tevékenység szabályozásáról szóló törvénytervezet korábban ismertett formájában és célkitűzései is nagy feltűnést és nyugtalanságot idézett elő az érdekelt körökben. Ezt a jogos nyugtalanságot és aggodalmat előreláthatólag még fokozni fogja a tervezetnek újabb módosított formája, amely olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek könyörtelen kézzel és vakmerő bátorsággal nyulnak bele az ipar, a kereskedelem és a bér munka, gyakran évtizedek óta megszilárdult intézményeinek életébe.

Ismeretes, hogy a kormány két jelentősebb gazdasági jellegű törvénytervezetet készített a közelebről megnyúló parlamenti ülészakara. Az egyik a kerületi, regionális gazdasági tanácsok felállítására vonatkozott. Ennek a tervezetnek az értelmében feloszlatták volna az iparkamarák és a mezőgazdasági kamarák központjait és kerületenként, vagy ország-részenként ugynevezett gazdasági tanácsokat állítottak volna fel, amelyekben a szakkamarákat vonták volna össze nagyobb és átfogóbb szervezetek kereteibe. Félhivatalos jelentések már arról számolnak be, hogy a kormány ennek a törvénytervezetnek a parlament elé terjesztésétől elállott, mivel meggyőződést szerzett arról, hogy ennek a tervezetnek a törvényerőre emelkedése minden realitás és gyakorlati szükség nélkül a szakkamarák helyzetét kibogozhatatlanul össze fogja zúzni.

Sajnos, a második törvénytervezet mellett

annál erőteljesebben kitart a kormány. Ez a tervezet, amely az ipar, a kereskedelem és a kézműipar megszervezésének hangzatos elvezését viseli, eredetileg Roman Valér munkügyi alminiszter keze alól került ki. A tervezet azonban Nistor miniszter radikális módosításokat és mintegy husz oldal terjedelmű bővítést eszközölt.

A törvénytervezet mai formájában mindent reformálni, módosítani, szabályozni és irányítani akar, aminek az iparhoz, vagy kereskedelemhez valami köze is van. Kiterjed hatálya a nagyiparra, kisiparra, kézműiparra, a kereskedelemre, a tanoncokra, segédekre, ipari bér munkásokra, a kereskedelmi ügynökökre stb. A tervezet mindezen kenyérkereseti kategóriáknál pontosan előírja, hogy milyen szabályok és feltételek között működhetnek.

Ezek a korlátozó feltételek meglehetősen súlyosak, vizsgákkal és gyakorlati évekkel vannak tetézve. Ugyancsak új alapelvek szerint akarja a tervezet megszabni azt is, hogy valamely külföldi cég, külföldi vállalkozó, vagy munkás, milyen feltételek betartása esetén tevékenykedhetik Románia területén.

A tervezet aprólékos gondossággal foglalkozik a szakmai gyakorlat megszervezésének kérdésével és különböző szociális és gazdasági ágazatok egymásközi viszonyával. Ez része a tervezetnek, amely teljesen Roman Valér alminiszteről származik és amely letagadhatatlanul szemeli a „Cod Muncii”, a fasiszta munkakodex nyomait és hatását, változatlanul megmaradt Nistor mi-

niszter átdolgozása után is.

Ugyancsak változatlan maradt a tervezetnek az a része, amely a különböző országrezszenek érvényben lévő szociális törvényeket egységesíti.

A tervezetnek vannak egyes intézkedései, amelyek előreláthatólag élénk tiltakozással fogadják találkozni, annál is inkább, minthogy az érdekelt gazdasági rétegeket meg sem hallgatták. Így például csak most szerzünk tudomást arról, hogy az új törvénytervezet feloszlattja az ipartestületeket és ezek szakmai alosztályait. Arra nézve, hogy ezen évtizedek óta bevált és gyökeret vert intézmények helyett milyen új szervezeti kereteket akarnak meghonosítani, ha ugyan akarnak egyáltalában ilyesmit, egyelőre hallgat a krónika. Nem kell említenünk, hogy a kis- és kézműipar egyedüli érdekvédelmi szervezetei voltak az ipartestületek, mivel a kisiparosok sem az iparkamarában, sem pedig a munkakamarákon belül nem tudtak sem szervezkedni, sem érdekképviseletre szert tenni.

Az új törvénytervezet hatályon kívül helyezi a következő törvényeket:

1. A munkásszerződésekről szóló törvény.
2. A kiskorúak munkáját szabályozó törvény.
3. A nők és kiskorúak munkáját szabályozó törvény.
4. A vasárnapi munkaszüneti törvény.
5. A munkaidő tartamát szolgáló törvény.

Köz tudomásu hogy a román törvényhozás eseményekben rendkívül gazdag történelmében a háború utáni évek szociális és munkavédelmi törvényei kiemelkedő helyet foglalnak el és a külföldön is elismerést szereztek az országának. Epp ezért érthetetlenül állunk meg ama kormányhatározás előtt, amely ezeket a modern és szociális érzéstől átitott kitűnő törvényeket egyszerűen félredobja, hogy helyettük újakat vezessen be. Remélmi szeretnők, hogy ezek a törvények lényegében érintetlenül fognak az új munkakodexben helyet foglalni.

Eltűnt a csodalátó
pásztor?

Bucuresti, november 2. A Tempo megerősített szenzációs hirt közöl, mely szerint Petrace Lupu, aki azt állítja, hogy látta az istent, két nap óta eltűnt. Vele együtt eltűnt két lelkész is. Az a feltevés, hogy a pásztor elrabolták. Egyesek viszont azt állítják, hogy saját akaratából vonult vissza az istenlátó pásztor, aki rendkívül ki van merülve. Ennek dacára Maglavitba nagy tömegekben zarándokol a nép.

Kommunista sejtet leplezett
le a cluji rendőrség

Cluj, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt ismeretlen egyének kommunista röpcédulákat osztogattak a sztrájkoló Dermata munkások között, amelyekben magyar és román nyelven harcra szólították fel a munkásokat és óva intik őket, hogy egyezséget kössenek az igazgatósággal. A röpcédula egyik sarkában nagy betűvel volt felírva: „Ifjúkommunisták egyesülete”.

A cluji rendőrség állambiztonsági hivatala széleskörű nyomozást indított a röpcédula osztogatók kézrekerítésére, amely tegnap sikerrel járt. Letartóztatták egy kommunista sejt hat tagját, akik közül kettő: K. Emil és L. Mócsi beismerre, hogy ők is résztvettek a röpcédulák kiosztásában. Négy társuknak nevével egyelőre a nyomozás érdekében nem közlik a nyilvánossággal.

— A megértő emberek felé. Szőke, fiatal asszony, az egykori szépségnek vonásaival szomorú arcában, két gyermek anyja jött a szerkesztőségbe, hogy elírja szerencsétlenségét. Férfje, szorgalmas, igyekvő kereskedő, két évvel ezelőtt megbetegedett tuberkulózisban és azóta minden kis vagyon elusztott a kezeltetésben. Most már úgy áll a család, hogy két kiskorú gyermeküket sem tudják iskoláztatni. A szegénység poklához odaszegődött a betegség borzalma. Mi is kérjük vele együtt a jószívű embereket, vonjanak meg maguktól egyszerűen egy fölösleges élvezetet és a megtakarított pénzből adjanak e család felsegélyezésére. Az Uj Kelet kiadói hivatala közvetíti a jótékony adományokat és hírlapilag nyugázza.

Román Opera műsora

Hétfőn, november 4-én: Szünet.
Szerdán, november 6-án: A végzet hatalma. Pénteken, november 8-án: Tosca (Adrian C. Cirtiu tenoristával).
Szombaton, november 9-én: (Iskolai matiné): A végzet hatalma.
Vasárnap, november 10-én (es-e): Aida. (Dinu Bădescu tenoristával.)
Hétfőn, november 11-én: Rigioletto. (Adrian C. Cirtiu tenoristával.)

Belehalt sebeibe a kínai miniszterelnök merénylője

Ujra válságosra fordult Wang-Csing-Wei állapota. Kommunisták, vagy szélső nacionalisták voltak a merénylők? A japán nagykövetség szerint japánok nincsenek beavatva a merényletbe

Nanking, november 2. (Rador). A kínai miniszterelnök elleni merénylés ügyében lefolyt vizsgálat megállapította, hogy azt három férfi és egy nő követte el. Mindannyiukat letartóztatták. A nőnél kompromittáló leveleket találtak. A merényletet régóta tervezték. A nankingi politikai rendőrség szerint a merénylet kommunisták műve, de valószínűbb, hogy szülő nacionalisták követték azt el. Még nem tudni, hogy a miniszterelnök megmenekül-e, sebének súlyos voltára való tekintettel. Nankingi újabb jelentések szerint Wang-Csing-Wei miniszterelnök állapota újból aggodalomra ad okot.

Tegnap még nyolc egyént tartóztattak le bűnrészesség címén. Sung, a merénylő és társai felett ma fogtak ítélni. A gyilkos káptár volt a kantói hadseregben.

A japán nagykövetség cáfolja, hogy a merénylőbe japánok is bele vannak keverve. A Frenco japán távirati iroda szerint a tettesek a Kuomintang szélsőséges csoportjának tagjai. A lapok megállapítják, hogy Csang-Kai-Sek tábornagy nagy szerencsével menekült meg a haláltól.

Sanghaiban idegességet okozott a nankingi miniszterelnök ellen elkövetett merénylet. A karhárom több ízben közbelépett s csoportosulásokat feloszlatozott az uccákon.

Nanking, november 2. (Rador). Sung-Feng-Ming, a miniszterelnök merénylője ma reggel a lincselés következtében szenvedett sebeibe belehalt. Az orvosok mindent megtettek, hogy életét meghosszabbítsák, amíg vallomást tehet, de erőfeszítéseik hiábavalóknak bizonyultak. A merénylő meghalt anélkül, hogy felvilágosításokat adott volna tettének indító-okairól.

Nanking, november 2. (Rador). A rendőrség által közzétett kommuniké szerint a miniszterelnök ellen megkísérelt merénylet Csang-Kai-Sek tábornok ellen is irányult.

Sung-Feng-Ming, a merénylő tagja volt a rendes hadseregnek, majd egy 1934-ben létesített sajtóügynökség szolgálatába lépett. Bizonyítékok vannak, hogy a merényletet már régóta kitérvelték a sajtóügynökség Pok-Wang és Hu-Yun-Csing nevű igazgatói.

Eredeti közlemény!

„Az Isten hatalma nagy és csodálatos...”

Tafrov Nicolae Vinga községből a következőket írja: „Feléségem, ki hosszú évek óta gyomor- és epebántalmakban szenved, 1 üveg „Gastro D” elhasználása után olyan feltűnő javulást mutat, hogy az egész községben feltűnést keltett ez a világhírű gyógyszer, sziveskedjenek még egy üveggel küldeni!”

Megjegyzés: a világhírű „Gastro D” 10—15 éves krónikus gyomor-, epe-, vese-, és májbajokat, ideges, makacs fejfájásokat teljesen meggyógyít.

Küldi Császár gyógyszerár Bucuresti, Calea Victoriei 124, utánvét mellett 130 lejért.

Kinos botrány egy timisoarai törvényszéki tárgyaláson

Jogtalanul vádolták meg a város volt kormánybiztosát

Timisoara, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A timisoarai törvényszék ma tárgyalta Róth Ottó dr ügyét, a timisoarai társadalom egyik közbeccsülésben álló tagjának Cioban Pamfil dr ügyvéd ellen indított rágalmazási perét. Cioban élesen megtámadta egy brosurában Roth Ottó dr-t, aki 1919-ben a bánóság kormánybiztosa volt, azt állítja róla, hogy súlyos visszaéléseket követett el és kommunista érdekek szolgálatában állott. Ennek alátámasztására lekötölte Toncineanu vezérkari százados jelentését, amely szerint Kun Béla annak idején három vagon papírost küldött Róth Ottó dr-nak bolsevista propaganda célokra.

A mai tárgyaláson Cioban Pamfil pergátló kifogásokat emelt. Miközben a felek elől vitatkoztak, Cioban magából kikelve rátámadt dr Róth Ottóra. A teremben lévő ügyvédek közbeléptek és megakadályozták a tettlegezzéget, majd Catalina ügyész a pergátló kifogások elutasítását kérte. Cioban erre elfogultsági kifogást emelt az ügyész ellen, aki nyomban kijelentette, hogy nem csodálkozik ezen, mert előző nap Cioban magánlakásán kereste fel és karhatalmat kért a tárgyalásra,

mondván, hogy nem fog tudni uralkodni magán. A bíróság visszavonult, majd kihirdette, hogy a vádat a visszavonuló Catalina helyett Anatazeascu ügyész fogja képviselni. Timisoaran nagy felháborodással kommentálják Cioban dr magatartását.

A konzervatívok törtek előre az angol a községi választásokon

London, november 2. (Rador). Angliában és Walesben tegnap 360 községben községi választásokat tartottak. Az eddigi eredmények szerint majdnem mindenütt a konzervatív párt jelentékeny szavazatot nyert az előző általános választáshoz képest, ezzel szemben a liberálisok és munkáspárti sok szavazatot elvesztettek.

A községi választások tegnapi részleges eredménye szerint a konzervatívok nyertek 241 mandátumot, míg a munkáspártiak 24-et, a liberálisok 21-et, a pártokivüliek 6 mandátumot veszítettek.

London, november 2. (Rador). A londoni községi választások eddigi eredményei a következők: Konzervatívok 50 (vesztés 18), liberálisok 10 (vesztés 12), munkáspárt 36 (vesztés 60), pártokivüliek 20 (vesztés 26).

THIOSEPT Szappan

A legjobb szappan az Ön bőre számára,

mert nem tartalmaz szódát, hanem ahelyett thioseptet, valódi kócolaj kivonatot, amelyet bőrbetegségek-nél kiváló gyógyító hatása miatt sikerrel használnak bőrpótlásra.

Thiosept

AZ ON BŐRÁPOLÓ SZAPPANA, THIOSEPTET TARTALMAZI!

Goga Cuzával tanácskozik

(Első oldali cikkünk folytatása.)

hogy nagyobb tömeg embernek az ország fővárosában való felvonulását, az ünnepélyes megnyitás előnapján, minden objektív ember

csak fenyegetésnek, legalább preszióknak tekintheti, amely összegegyeztetetlen azokkal az elvekkel, amelyek a mi alkotmányos, parlamenti rendszerünk alapját képezik.

Nagy tömegnek ilyen körülmények között való összpontosítása egy századdal visszavetne és felidézne más népek forradalmi időszakában, amikor a törvényhozó testületek az ucca és a tömegek nyomása alatt dolgoztak. Ilyen precedens utat nyitna országunkban az összes erőszakos tetteknek és minden kalandos kísérletnek, amelyek veszélyeztethetik alkotmányos rendszerünket. Hiszem, hogy egyetlen felelős ember sem kívánhat ilyesmit.

De nem volt módjában a második akadályt ismerni, amit az képez, hogy ugyanarra a napra egy másik demonstrációt is terveztek. Nem titkolom, nagytömeg embernek, akik különböző politikai felfogást vallanak, ugyanazon napra való összeveggyülése komoly aggodalmat képezne a kormány számára, amelynek hivatása fenntartani a közrendet és nyugalmat. Nemrégiben történt elszomorító és elítélendő példák mutatják, hogy

az ösztönök sok esetben erősebbek, mint a vezetők elővigyázatossága

és bármilyen határozott is legyen holnap a vezetők akciója, egy egészen kicsiny incidens, ami elővigyázatlaniságból, akaratlanul robban ki, zavargási hullámmá fajulhat, amelynek méreteit még csak előre sem lehet látni. Ime az akadályok. Ma, amikor módjában áll ismerni ezeket, biztosra veszem, hogy mellőzölni fogják a kormány álláspontját. Ennek következtében megleghangu felhívást intéztek önhöz, arra a gondra hivatkozva, amit mindnyájunknak viselnünk kell: megvédeni az országot minden zavargástól és megrázkódástól, ami különösen a nemzeti feszültségnek ebben az órájában senki másnak hasznára nem lenne, mint ellenségeinknek.

Kérem tehát: 1. Vegyék tudomásul az Önök pártjának Bucurestiben tartandó gyűlésre adott elvi engedélyünket és 2. utasítsák megbízottjukat, lépjen érintkezésbe az illetékes hatóságokkal, a gyűlés új határpójának kitűzése érdekében, amely bármikor megtörténhet, november 17-e után.

Kérem, Elnök Ur, fogadja legmélyebb isztetem kifejezését.

Tatarescu miniszterelnök

A november 14-re tervezett gyűlések betiltásáról szóló hír rohamosan elterjedt politikai körökben. Mihalache az alábbiakban nyilatkozott is ezzel kapcsolatban az Adeverulnak: — Tudomást szereztem én is erről a hírről, de véleményem nem alkothatok felőle, amíg nem kaptam a levelet, amiről beszélnek. Miután a kormány határozatát hivatalosan tudomásomra hozták, a nemzeti parasztpárt vezetősége dönteni fog magatartása felett.

Más nemzeti parasztpárti vezetők szerint a párt nem tehet mást, mint visszautasítja a kormány határozatát és novem-

ber 14-én minden körülmények között megtartja a gyűlést.

Bucuresti, november 2. Ion Mihalache a nemzeti parasztpárt vezére nyilatkozott a Gazeta munkatársának Tatarescu leveléről, illetve a november 14-iki nyilvános betiltásáról:

— Még a mai nap folyamán ismertté tesszük a nemzeti parasztpárt választás Tatarescu levelére. Egyébként meg vagyok győzve arról, hogy választomat amugy is ismerik. Ez pedig nem lehet más, mint amelyet magától értetődően adunk kell és amely eddigi nyilatkozataimból következik. De következik válaszuk a párt magatartásából is, amely nem változik meg addig, amíg el nem tűnnek az okok, amelyek a nyilvános összehívását szükségessé tették.

Goga, akit az újságírók ugyancsak megkérdeztek a tilalomra vonatkozólag, a következőket mondta:

Alapszabályaink értelmében nincs szükség arra, hogy a párt valamelyik vezetői fórumát összehívjuk a határozathozatalhoz. Elegendő, hogy a kérdést ketten Cuza professzorral megtárgyaljuk. A főelnököt informálni fogom Tatarescu levelének tartalmáról és vasárnap megbeszélést tartunk. Ha Cuza nem jönne Bucurestbe, úgy én fogok Iasiba utazni.

A Tara Noastra, a gogista—cuzista párt lapja egyébként mai számában a következőket írja november 14-ikéről: A keresztény nemzeti párt azért hívta egybe hivat november 14-ikére, hogy az utonálló csapatokkal, amelyek tüntetni akartak, utközben az uralkodó a palotából a kamarába hajtat, szembeállítsa a lelkes parasztság fegyvelmezt tömegeit, amelyek esküt tettek arra, hogy harcolni fognak Krisztusért, a királyért és a nemzetért.

Bécsben meggyilkoltak és kiraboltak egy gazdag magánzónót

Bécs, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Az osztrák fővárost tegnap óta egy kegyetlenül végrehajtott rablógyilkosság tartja izgalomban. Az áldozat egy Flohr nevű előkelő társaságokhoz tartozó magánzónó, Rismond Antonnak, a jugoszláv hajózási társaság vezérigazgatójának sógornője. A gyilkos néhány órával tettének elkövetése után elfogták Neubauer Wilhelm munkanélküli személyében.

Neubauer bevallotta a rendőrségen, hogy azzal az ürüggyel ment fel az asszonyhoz, hogy butorozott szobát keres. Az asszony gyanútlanul beengedte a jólöltözött férfit, aki az előszobába érve, egy nehéz tárggyal halálos ütést mért az asszony fejére, majd kifosztotta a lakást.

SOK TIZEZER
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

ZEPHIR

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt **24** órán
egy NORMÁL szobát

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: „BARZEL” vaskereskedés, P. Mihai Viteazul No. 13.

Derül a horizont

Churchill, Anglia egyik legnagyobb sulyu politikusa nyit támadást intézett Hitler és rendszere ellen. Azt veti Hitlerék szemére, hogy új világháború idéznek fel és Németországot középkori barbárságba taszították vissza. Churchill nem baloldali politikus, hanem angol arisztokrata, semmiesetre sem nevezhető a zsidó szabaddóműves páholyok bérencének sem és ennek ellenére oly hevesen támad a és bírálja Hitler rendszerét és személyét, hogy a német kormány diplomáciai uton tiltakozott Churchill támadása ellen.

A német kormány diplomáciai beavatkozásának nem sok sulya lesz Churchill ellen Angliában. Az a lapot, amelyben Churchill cikke megjelent, Németországból kitiltották. Nem az első és nem az utolsó a német kormány efféle gesztusa. A francia sajtó számos orgánuma részlelt hasonló sorsban. Churchill cikke azonban szinte fordulópont az angol-német viszony jelenlegi történetében, mert azt bizonyítja, hogy mértékadó angol körökben is növekszik azoknak a száma, akik egyes bankok és angol trösztök erőfeszítése dacára fel akarják mondani az angol-német barátságot.

Tekintve azt a körülményt, hogy Lengyelország is oserbenhagyni készül a német szövetséget, hovatovább minden támasz nélkül marad Hitler Németországa.

Előintve igen jelentéktelen államocskától, Németországot, mint valami lelki leprás vidéket, mindenki a faképnél hagyja és úgy látszik, éppen a hitleri propaganda ellenhatásaként kezd Európa egy új egységbe kövacsolódni, hogy az oszthatatlan békét Hitler ellen megmentse.

Nagyon sajnálatos tehát az a tény, hogy éppen Romániában, amely pedig Franciaország szövetségese, akadnak rövidlátó politikusok, akik nyíltan, vagy burkolva Hitler téveszméit szeretnék itt bevezetni és meghonosítani. Mitha valami monománia hatása alatt romlásba akarnák vinni az országot.

Mindenki tisztában van ugyan azzal, hogy Cuza, Goga, Vaida és társaik politikai sulya és ereje nem komoly, mert sem a belföldön, sem a külföldön nem úgy szerepelnek ma, mint akik a román nép hangulatát tolmácsolhatják és képviselhetik. A nagy nehezen összekovácsolt demokrácia gyűlései atraktív semmi más visszhangra nem találnak mértékadó román politikai körökben, mint guynos bírálatra. Határozottan tulzotok egyesek ama gondjai, hogy a romániai, idegenből importált fasiszta eszmék bajnokai itt a hatalmat bármikor is átvehetnék. Erre se a választó nép, se az udvar bizalma, de a belföldi vagy külföldi gazdasági és politikai erők nekik alkalmat adni sohasem fog. Saját erejük pedig vajmi csekély lenne egy Marcia su Bucuresti vállalkozásra.

Mindamellett igen káros a szereplésük az ország helyzetére, mert Románia politikai ellenfelei mint morális tőkét könyvelhetnék el a román demokrácia válságát és mert Románia igazi barátai rossz néven veszik a hitleri német külpolitikai orientációval való kacérkodásukat. Eppen ezért a román nemzet és a román kormány érdeke a román fasiszma erélyes likvidációja.

Európában hova ovább derül a horizont, nem volna tehát helyes Romániában eltérni, hogy éppen itt mutatkozzanak a hitleri barna fellegek vészmadarai. Ha a 63 millió Németországot meg meri leckézteni Churchill, akkor egy, csak 19 millió lakosságú ország nem dacolhat az egész Európa változott közhangulatával és igazán könnyelműség volna, ha Románia Magyarországgal és Németországgal az antiszemitizmus platformján keresne megegyezést: régi barátjával, a demokráta Franciaországgal szemben.

Kétségtelen, hogy ilyesmi nem is a román nép óhaja, amely már hajlamainál fogva is demokratikus érzésű és sokkal józanabb, sem hogy a gazdasági krízis racionális megoldása helyett a berlini mákonyal beérje.

A fasiszta hullám még 1934-ben megtört a

francia kispolgárság elszánt ellenállásán és azóta minden erőfeszítése dacára bomladozásban van. Egy ilyen szeretefoszó ideológiára józan román politikus tehát többé nem építhet még akkor sem, ha korábban várt is ettől valami eredményt.

Es mivel az efféle próbálkozás ma reménytelen, igazán kár idegesíteni Románia lakosságát, amikor sokkal fontosabb problémák várnak megoldásra, mint a tulzó nacionalizmus programja.

Számolni kell az idők haladásával. Ha már Anglia is ott tart, hogy óvást emel Hitler ambíció ellen, nem sok értelme van annak, hogy Goga, Cuza és Vaida támogassák a magára maradt horogkeresztes birodalmat, pláne hogy erre nekik a románság 19 milliója megbízást igazán nem adott.

Silbermann Jenő

SZÍNHÁZ-FILM

Három nagy vigjáték-premier: Jó üzlet — A nők elmondják — Nagy szerelem Károlyi Leonával

Három nagy vigjáték szerepel a színház játékrendjén, mindegyik olyan darab, amelyet versengve adnak elő a legnagyobb külföldi színházak.

Heltai Jenő Jó üzlete ennek a szenális irónak legszébb, könnyesen deris vigjátéka. A budapesti Vigszínház után, amely a múlt szezonn legnagyob sikerét aratta vele, most játszik Párizsban és Belgrádban és most veszik filmre Amerikában.

Kedden, szerdán és csütörtökön Rachel Crothers pazarul szellemes vigjátéka, A nők elmondják — kerül színre, rendkívül gondos betanulásban. Budapesten a Nemzeti Színház mutatta be óriási sikerrel.

Péntektől kezdve Molnár Ferenc tíz nap előtt Budapesten bemutatott legújabb vigjátéka, A Nagy szerelem kerül színre hatszor

egymásután. A Vigszínház estéről-estére zsúfolt ház előtt játsza ezt a darabot, amelyről minden kritikus és minden néző csak a legnagyobb elragadtatás hangján beszél, napokkal előbb elővételben fogy el rá minden jegy. A mi színházunk az első, amely a Vigszínház után bemutathatja az ujdonságot. Góthné remek szerepében Károlyi Leona, a régi erdélyi publikum dédelgetett kedvence lép hosszú visszavonultság után ismét a riválók elé. Az országos János vitéz verseny egykori győztese most egy búbajos anyaszerepben veszi fel ismét a színpadi működés fonalát.

Vasárnap 3-kor Molière ragyogó vigjátéka, a Botsinálta doktor kerül színre Tompa Sándorral a címszerepben. Előtte: A kénytelen házasság.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap d. u. 3: Botsinálta doktor. Előtte: Kénytelen házasság. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Jó üzlet. (Másodszor.)

Vasárnap 9: Jó üzlet. (Harmadszor.) Rendes bérlet 9.)

Hétfő fél 9: Jó üzlet. (Negyedszer.)

Kedd 8 1/2 óra: A nők elmondják (Rachel Crothers világhírű vigjáték-ujdonsága. Először: Váró Annie, Harmath Jolán, Balázs Samu, Lantos István, Lantos Béla a főszerepekben. Premierbérlet 10. sz.)

Szerda 8 1/2: A nők elmondják. (Rendes bérlet 10. sz.)

Csütörtök 8 1/2: A nők elmondják. (Harmadszor.)

Péntek 8 1/2: Nagy szerelem (Molnár Ferenc legújabb vigjátéka, a budapesti Vigszínház óriási sikerű műsordarabja. Károlyi Leona vendégfelléptével, Harmath Jolán, Fényes Alice, Váró Annie, Czopán Flóri, Balázs Samu, Lantos Béla a főszerepekben. Premierbérlet 11. sz.)

Szombat 8 1/2: Nagy szerelem. (Másodszor.) Rendes bérlet 11. sz.)

Vasárnap d. u. 6: Nagy szerelem (Harmadszor.)

Hétfő este 9: Nagy szerelem. (Negyedszer.)

Hétfő 8 1/2: Nagy szerelem. (Ötödször.)

Kedd 8 1/2: Nagy szerelem. (Hatodszor, a prózai együttes bucsuja, turnéja előtt.)

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap: A VASGYÁROS. Ohnet György közismert regénye után. Az előadások vasárnap már délelőtt 11-kor kezdődnek.

Jön: Kis mama Csád Francival. Kizárólagos joggal csak a Royal-mozgóban. November 5-6-án.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két rendkívüli film egyszerre: I. Egy borzalmas éj. Gerda Maurus, Adalbert v. Schietow. II. Szicíliai szerelem. Claire Fuchs, Maria Vetse. Helyárak: 9 és 13 lej. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 óra.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 5, 7 és 9 óra: dupla műsor: TARZAN II. A legnagyobb dzsungelfilm-dráma. Főszereplők: Jonny Weissmüller és Maurien O'Sullivan. Műsor előtt a legújabb híradó és Micky Mauss. Helyárak: 10 és 12 lej.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról vizsztatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Bariju No. 16.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellette van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 118.

Szörmeszükségletét, valamint bunda alakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szülésnél, Regele Ferdinand 20.

Apóttassa bőrért a Magda kozmetikában, ahol a legújabb külföldi módszerek szerint szencziációs eredményeket érnek el a legreménytelenebb esetekben is. Győződjék meg egy próbakezeléssel! Memorandum 12., udvarban II. em.

Házvezetőnői állást keres zsidó családnál jól főző, intelligens nő. Cim a kiadóban.

Bányavárosi komoly kereskedő nőstől óhajt. Keres magához illő gazdag leányt, elvált vagy özvegy asszonyt. Komoly ajánlatot kér kiadóba „Broche” jelige alatt.

Kiadó decemberre egy üzlethelyiség kövétel a Vlad cég mellett, Mihai Viteazul 38. Ház ulajdonosnál.

Perfekt házvezetőnőt keresek, aki Bucurestibe jönné. Cim a kiadóba.

Angol, német, román nyelvet és román gyorsírást tanít tanárjelölt. Cimeket a kiadóba kér.

Román, német levelező délutánra elhelyezkedést keres. Cimeket a kiadóba kér.

Prinú gyapju kabátot, must, leszállított ában kiárultok. Textiláruház, Piața Mihai Viteazul 39, Vlad mellett.

44 éves, székegyföldi uriaszony hirdetésére. — Horváth Sidonia, Brasov, postrestante címére fivérem még augusztus 31-én küldött levelet, melyet azonban a posta, minthogy címzett fenti levél átvételére nem jelentkezett. — ma visszakézbesítette. Ha a dolog még aktuális, kérem tudassa címét Schönfeld Mánó néval, Timisoara. III. Str. Jon Vasii 29.

50 éve fennálló, jól menő vegyeskereskedés, italmérséssel, trafikkal, házzal együtt, öregség miatt eladó. Krémer, Genjui, Posta Carei.

ארטה. כשר

vágott libát minden mennyiségben szállít Klein Salonta, Horia 43.

Azonnal kiadó Piața Mihai Viteazul 30. alatt, új épületben üzlethelyiségek.

Diplomás fiatal droguista megköszönlé ön-állósítás céljából. Leveleket „Jövő” jellegre a kiadóba.

Belvárosi kertés villában elegánsan bútorozott szoba azonnalra kiadó. Str. Gojdu 5.

Naponta frissen fejt kóser tehen és bivaly-tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasiilor 9

18 éves, szerény urleány elmenne uri családkhoz gyermek mellé. Kezddöket hegedű és németre tanít. Cim: Török Mária, Stroescu 11/a.

The Berlitz School of Languages
Timisoara I.
Bulev. Regele Ferdinand No 3, Etaj II.

Limba Română
Langue Française
Lingua Italiana
Lingua espaniola
Deutsche Sprache
English Language
Safah Haivrit (Ivrit)
Magyar nyelv
Rusky jazik
Srbski jezik

Egyéni és csoportos tanítás, csakis elsőrendű tanerök által.
Beiratkozás naponta 9—21 óra között.

Az elemgyártás szenzációja az új szalmiák és

savmentes

GIF-ELEM

Legnagyobb rak-tározóképeség
Óriási magáhoztérőképeség (regenerálódás)
Csak a piros GIF-peccéttel valódi!
GALVANI S. A.

„Aki akar, ingyen lehet boldog“

Ön nem álmodik helyesen!

Látogatás a bécsi álomkutató intézetben, ahol az álmok szabályozásával foglalkoznak

Bécs, október végén. Az egyik bécsi tudományos intézetben nagyjelentőségű álomkísérletekkel foglalkoznak. A kísérleti személyeknek hetekig, hónapokig szigorú kontroll alá veszik az álmait. Az álmokról kimerítő jegyzőkönyveket készítenek és igyekeznek összefüggéseket felderíteni az álom és az illető valóságos élete között. Az álmokat gyakran megpróbálják külső hatásoknak alávetni: az alvó emberek szemébe világítanak, vagy egy parfümös üveget dugnak az orra alá, esetleg ráütnek a fejére. A kísérleti személyt aztán felköltik és protokollba veszik, hogyan változott az álom a külső ingerek behatására. A leg pontosabb analízis azonban az álmokképek és az előző napi lelki benyomások kapcsolatairól készül.

Egy asszisztens kalauzoi az érdekes laboratóriumban.

Az emberek nem tudnak elaludni — Ön nem álmodik helyesen — mondja és rosszalólag néz rám.

— Tessék? — kérdeztem meglepetten.

— Ön nem álmodik helyesen, — ismétli. — Fogalma sincs róla, mekkora szerepe van az álomnak az emberi életben. Megfigyeltem, a legkevésbé ember tud helyesen álmodni. Pedig, higgye el, a jó és szép álom a boldog élet titka.

— En egyáltalán nem szoktam álmodni, — vallottam be szégyenkezve.

— Az nem áll, — válaszolta az asszisztens szigorúan. — Mindenki álmodik, csak reggelre nagyon sokan elfelejtik, hogy mit álmodtak. Rendesen olyan emberek ezek, akik túlságosan is kevés jelentőséget tulajdonítanak az álomnak. Kis gyakorlattal, kis önellenőrzéssel rövidesen ön is odáig viheti, hogy megjegyzi az álmait. Csak nem szabad a felébredés után azonnal, két lábbal belépni az ébrenlét valóságába, hanem pár percig igyekezni kell még elszenderedni az álom jótékony karcaiban. Ebben az utóalvásban, amely félig még alvás, félig már ébrenlét, könyvnyiszterrel visszaidézheti magában az éjszaka álmokképeit, amelyeket, hogy hasoulattal éljek, ez az utóalvás sodor az éberség partjaihoz.

— És mi szükségem van erre? — kérdeztem naivul.

— Jegyezze meg, a helyes álmódás ép-

pen olyan fontos a higiénikus élet szempontjából, mint a helyes táplálkozás, vagy a helyes testgyakorlás. Az álom a lélek testgyakorlata. Ha kíváncsi, meg fogom tanítani rá, hogy lehet szisztematikusan szépeket álmodni.

— No már erre kíváncsi vagyok, — ütöm fel a fejemet.

Ne vacsorázzék tulsokat... — Először is, ne vacsorázzék tulsokat és túl nehéz dolgokat. Legalább két óra hosszat még maradjon fenn vacsora után. Sok rossz álomnak egyedüli oka a gyomor megterhelése. Fontos, hogy a takarója ne legyen túl nehéz. Jó, ha az ablak éjjel nyitvan van, a friss levegő hozza a kellemes álmokat. Nagyjában ezek a fizikai alappfeltételek. De ezeknél sokkal komplikáltabbak a pszichikaiak. Köztudomású, hogy az éjszakai álom rendszeren egy nappali lelki élmény továbbcsövése. Még pedig, amint megfigyelhetjük, nem azt az élményt szoktuk éjszaka továbbfűzni, amely sokat foglalkoztatott bennünket és így a tudatunk már alaposan kidolgozta. Inkább ahhoz az élményhez kapcsolódik az álom, amelyet alig figyeltünk meg, amely annyira futólagos volt, hogy nem is volt ideje a nappal ezer más gondja és gondolata között tudatosulni.

— Egyik kísérleti személyünk például azt álmodta, hogy a Riviérán sétált pálmák alatt. Az analízis kiderítette, hogy az álom oka az volt, hogy előző napon egy utazási iroda előtt ment el, amelyben egy riviéri plakát csábitotta az embereket. Az illető meg se állt a kirakat előtt, csak arra emelkedve fordította oda a fejét, a következő pillanatban már meg is feledkezett az egészről. Csak az álom után jutott eszébe megint a látott plakát. Nem ritka eset, hogy valaki álmában veszi észre, hogy valamit elfelejtett. Amikor felébred, rájön, hogy tényleg, az álom rávezette, amire a valóságban nem jutott ideje gondolni.

— Igen ám — mondom —, de hogyan szabályozhatjuk az álmunkat, ha azoknak csakugyan ezek az alig észrevehető kis élmények szolgálnak alapjául?

— Gyakorlattal és szorgalommal — feleli a tanársegéd — el lehet érni, hogy az ember teljesen uralma alatt tartja legkisebb lelki rezdüléseit is. Vagyis: ha szemünkbe ötlük valami pillanatnyi kis kellemetlenség, nem meggyünk el mellette és nem igyekszünk azt elfojtani. Hiszen tudjuk, minél jobban elfojtjuk, annál könnyebben jön vissza álmunkban. Éppen ellenkezőleg. Megállunk előtte, felvesszük magunkba, tudatosítjuk, át meg át-gondoljuk. Így az álom számára ab ovo lehe-

Kitünően tisztít, gazdaságos

FAZEKAKHOZ, LÁBASOKHOZ, KONYHAEDÉNYEKHEZ.

TÁNYÉROKHOZ, CSÉSZÉKHEZ ÉS TALAKHOZ.

EVŐESZKÖZÖKHÖZ, POHARAKHOZ.

VIM

VIM MINDENT MEGTISZTÍT

te-lenné tettük. Az egész csak beidegzés kérdése. Első időkben ez sok munkával jár, de később már automatikus lesz. A futólagos kellemes benyomások mellett érzékietlenül meggyünk el, hogy így ugyszólván előkészítsük őket az álom számára, a kellemetleneket, amennyire csak lehet, feldolgozzuk.

Mint a disznó a pocsolójában — És mire jó mindez?

— No hallja — szölt méltatlankodva kalauzom —, hát még mindig nem érti, miről van szó? En az egész emberiség számára megsegítő dolognak tartom, hogy a felelősségre és lelkiismeretességre nevelt ember életének csak egyik felében, reggeltől estig érezzen felelősséget és lelkiismeretet, élete másik felét, estétől reggelig, felelőtlenül, önellenőrzésén kívül, mint akármelyik állat, töltse el. Az ember, az isteni szikra hordozója, élete felé úgy hempergi el az ágyban, mint a disznó a pocsolójában. Legyünk urai az álmunknak és akkor méltók leszünk rá, hogy embernek hivatalunk.

— Tagadhatatlanul van benne valami, — ismerem be. — De mire jó az, hogy nappal távol tartjuk magunktól a jót és a kellemest, felszórólva azt az átomélet számára, viszont nyakig vágjuk a rosszban és kellemetlen-

ben, csak hogy éjjel ne kísértsen bennünket? Ezáltal csak rossz cserét csinálunk. Egy esetleges boldog éjszakáért odaadtunk egy jó ébrenlétet.

Sok jó napja van?

— Ebben sincs igaza — világosított fel az asszisztens. — Vallja be, olyan sok nagyon jó napja van manapság? És vajon hány embernek vannak olyan jó napjai, hogy ne szívesen áldozna fel őket egy biztosan boldog éjszakáért? A szegény ember álmában milliomos lehet. Egész nap úgy érezheti magát, mint egy igazi milliomos, aki alszik és tudja, ha felébred, megint milliomos lesz. Nála fordítva van. Ő akkor lesz milliomos és veheti meg magának a világot, ha elalszik. És milyen oltosón! A milliomos nyugodtan alszik, mert tisztában van vele, hogy ha rosszat álmodik is, reggelre megint minden rendben van. A szegény viszont ettől kezdve nyugodtan lehet, mert ő zsaal van tisztában, hogy ha elalszik, akkor jön rendbe minden.

Csakugyan, kezdett tetszeni nekem ez az emberbarát álomkutató intézet. Meg fogok próbálni helyesen álmodni. Mindenki utánam csinálhatja, ha megfogadja a fenti tanácsokat. Aki akar, ingyen lehet boldog. B. T.

244 új gyár dolgozik Palesztinában

Rohamosan fejlődik a zsidó gyáripar

Jeruzsálem, november 2. Mint minden évben, ez év augusztusában is felülvizsgálta a Jewish Agency statisztikai osztálya a palesztinai zsidó ipar helyzetét. A vizsgálat elsősorban annak megállapítására irányult, hogy hány munkás dolgozik az ipari vállalatokban s milyen nagy a termelés az előző évhez viszonyítva.

A vizsgálat 571 gyárra terjedt ki, melyekben 9902 munkás dolgozik és amelyek az ország összes zsidó ipari vállalatának 40 százalékát képezik. A gyárak, amelyekben számlálást eszközölt az Agency, két csoportra oszthatók. Az egyik csoportban a régi gyárak, vagyis azok, amelyek 1933 december előtt alakultak, a másik csoportban az 1934 január elseje óta létesült gyárak szerepelnek. Az első csoportba 366 gyár tartozik 7651 munkással. A munkások száma 1934 augusztusától 1935 augusztusáig 12,5 százalékkal emelkedett. A legerősebb a munkások számának növekedése a nyomdákban és papírgyárakban (22 százalék) következnek a textilgyárak, konfekciós üzemek és vasgyárak (14 százalék), majd az építőanyag készítő üzemek (12 százalék). A munkások számának növekedése a többi iparágakban a következő: faiparban 8, a fatermesztésben 10, börtgyárakban 5, más üzemekben 8 százalékkal emelkedett a munkások létszáma.

A régi és az új gyárak A szóbanforgó gyárak évi termelése két millió ötszáz ezer font értékére rug. 1934 júliusától decemberig a gyárak termelése 1 millió 84 ezer 100 font volt, míg 1935 első hat hónapjában, vagyis januártól júniusig 1 millió 252 ezer 500 font, ami 16 százalékos emelkedést jelent. A legerősebb a termelés növekedése az építőanyagok előállításával foglalkozó üzemekben, a nyomda és papírgyárakban (20 százalék), továbbá a vasgyárakban (18 százalék).

A második csoport — az új vállalatok — 205 gyárat foglal magában, 2251 munkással. A munkások száma lényegesen emelkedett ezekben az üzemekben az elmúlt év alatt. Egyes üzemekben az emelkedés 46, másokban 25 százalékos.

Ez a 205 új gyár csak egy része azoknak az ipari vállalatoknak, amelyek az utóbbi másfél év alatt létesültek. Rajtuk kívül 39 új gyár létesült még, amelyekben mintegy 360 munkás dolgozik. Az új gyárak a következő gazdasági ágakat foglalják magukban: faipar 637 munkással, textil ipar 353, konfekciós üzemek 116, vasgyárak 784, fatermesztés 489, börtgyárak 253, nyomda és papírgyárak 190, vegyi ipar 280, építőanyagok 346, elektromos művek 63, egyebek 115 munkással.

Az Agency számlálásának eredményei a palesztinai zsidó ipar nagy fejlődését mutatják.

TUZESET ALTAL SZENVEDETT, JEGYERES ALTAL OKOZOTT, BETÖRÉSES LOPASBÓL KELETKEZETT, BALESETBÓL SZÁRMAZÓ, ÜVEGTÁBLÁK TÖRÉSÉBŐL EREDŐ, RABLÁS ALTAL OKOZOTT, AUTOMOBILOKAT ÉRHETŐ, AUTOMOBILJAINK ALTAL OKOZOTT, VASUTON ÉS HAJÓN, SZALLÍTÁS ALATT LEVŐ TÁRGYAKAT ÉRHETŐ

ellen védekezhetünk a „NATIONALA” ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TARSASAGNAL KÉPVISELVE MINDEN VÁROSBAN

KÁROK ÉLET HALÁL SORS

ünköt is biztosíthatjuk ugyanott csotre nemkülönbön előrés esetére. huzással egybekötött életbiztosítást is köthetünk 30.000 és 20.000 lejes címletekkel. — SORSHUZAS HAVONKENT.

A társaság alapítvaott 1832. évben. — Alaptőkéje: 25.000.000 lej. Tartalékalapja 1934 december 31-én: 210.188.329 lej.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A zsidó tánc

Agadati művészete

Kezdetben önmaga törvényeit követte a tánc: a bensőség törvényei voltak ezek, az intuíció hatalmát hordták magukban. A primitívség szentsége és tisztasága, — sokszor misztikum és babonája — emelte a táncot vallássá, vagy hitté. Kezdetben egybeesik minden művészetek öslépéseivel — ahol nincs tudatos mesterkéltetés, csak benső parancs követése. S bensőség lévén — művészet volt. Akárcsak az első primitív ornamentikája egy ihletett pásztor egyszerű botjának.

Ha ügyes mesterek által betanított tehetséges és fürgé férfiak és nők divatos táncot lejtének — ez nem művészet. De ha benső erő hajtja az embert ritmikus mozgásra és érzelmeinek kifejezésére — már a művészet kapujában áll. Talán itt állnak a különböző táncok modern teremtoi is.

S ha a test a léleknek veti magát alá, ha ritmusa eleven tiltakozás önmaga (a test) ellen, mintha csak a test levetése és a lelki emóció teljes hatása volna minden vágya — ez a művészet.

A betanult tánc lehet tehetség és néha erő jele is, a primitív és vallásos tánc felemelkedés isten szolgálat.

A zsidók évezredek szétszórásukban nem tanultak maguk módján táncolni — habár táncoltak. Lehet, hogy saját földjükön élve is egyéni alkotások és egyéni emóciók eredményei voltak az ő zsidók (Mirjam, Dávid király), amikor a zsidók tanulni kezdték a táncot, idegen szellemnek hódoltak már.

Még sohasem éreztem az őszinteség jeleit modern zsidó táncmulatságokon, pedig mennyi „ügyes“ táncos van a zsidók között minden országban. Sohasem éreztem emelkedettséget zsidók táncában, míg nem láttam a chaszidok táncát, mely lelkesült ségben és extázisban — önmaga törvényeiből emelkedve — fejlődik s mesze elhagyva a „tánc“ mindennapos értelmét — istenszolgálatá tiszta, hogy — egy chaszidikus mondat szerint — „megenyhitse a legfelsőbb Itéletet.“

Hozzáértők a megmondható: bizonyára ezekben a táncokban is túlteng az idegen elem az egyéni, egyenesen lelki teremtés rovására.

A modern művészeteknek nem egy irányában (képzőművészetben, irodalomban is) látunk ma primitív vonásokra és egyszerű kifejezőmódra való törekvést. S nemcsak az eszközökben lett sokszor ideál a primitív, hanem még az eredményekben és célokban is.

Mi ennek az oka? Talán „igazabb“ a primitív, mert közelebb van az ősek egyszerű és odaadó kosmosérzéséhez, — tán „istenesebb“, mert nem ütötte meg az emberi civilizáció máza.

Sokszor elnézünk egy-egy modern festményt s azt kérdezzük magunktól: nem-e sülyedtünk (vagy emelkedtünk?) a népművészetek első felfedezéséig? S túl a különböző irányok és iskolák ujakadémikus osztályozásain, megtaláljuk ezt a „népieséget“ csaknem valamennyi modern művészetágban.

Hiába — emberi kultúra csak az emberiség gyökereit keresheti — s keresi örök időken át. Legyen az melódia, szobor vagy tánc formájában megnyilatkozó kultúra.

Talán ezen alapszik a modern „tánc“ forradalma is: nem formaművészet ez már hanem talán éppen harc az optikai élvezésén, a vonal- vagy zeneritmuson túl nem jutó táncok egykaptafás unalma ellen.

A tánc belső forrongás eredménye legyen, intuíció által irányítva, lelki élményeket ábrázolva, vallási mélységeket kuttatva.

A zsidók nem tanultak táncolni (hogy elmaradtak ebben a többi népektől) — de táncoltak. Ez a tény mennyire megkönnyíti a zsidó tánc megértését. Az idegen hatások legmarkánsabb vonásai sem bírták elhomályosítani a Kelet bölcsőjének fényét. Mert a zsidó tánc, bárhol a világon is (akár orosz, lengyel, jemeni, spanyol, stb.) egyszerűen áttört a formákszabta korlátokat és pusztán lelki kényszernek hódol.

Ezért találja a külföldről Jeruzsálembé jövő zsidó oly chaszidikusnak a zsidócsucai jesivafiu táncát s ezért lát benne a keleti zsidó jemenita-mozdulatokat. Mert csodák csodája: a két különböző póluson élő zsidó pusztán lelkiből és vallási érzel-

mekből táplálva táncát — nem felejtett el ugyanazon gyökerekből szivni s ugyanazon hitbéli zenit felé törni. S bizony mondom: a két pólus zsidóinak kétféle extázisa csak nem ugyanazon táncban nyilvánul.

Nem kell külön hangsúlyozni, mily felmérhetetlen becsé van a táncnak egy nép életében, mily mélyen vannak gyökerei s mily sok istenkeresés van bennük, mily távoli korokat és népies fejlődési fokokat hidal át és kapcsol egybe.

Baruch Agadati, ez az istenáldotta művész, mély kulturérzékkel keresi az ő zsidó motívumokat a különböző országokból Palesztinába jövő zsidók táncában. Az ő ragyogó művészete csaknem minden korlátot legyőz: ő nemcsak demonstrál, hanem alkot is e szó igaz értelmében. Keleti zsidó gyökerekből táplálkoznak az ő kompozíciói és vallási rajongások fénye sugárzik belőlük.

Talán Agadati művészetéből fog kifejlődni a mély, népies, ősi kulturával telített új héber tánc, amely egyesíteni fogja a dávidi lelket és a mirjamai ritmust a hazájukat építő chalucok „horá“-jának őserőtől duzzadó lendületével.

RISON LÖ-CION

A Jaffából északkeleti irányba forduló országút sima, egyenes, széles aszfaltzalag. Ha az autót kibujik a szűk jaffai utcából, a sofőr kényelmesebben helyezkedik el és kényesen kezébe az eddig állandóan működő turisztát. „Jó ut“ — mondja a sofőr. „Kittinó turista ut“ — lelkesedik egy német bevándorló, „Elsőrendű stratégiai ut“ — jelzi az angol mappá. „Az angolok ebből is megmutatták a Szentföldhöz való szeretetüket, a jeruzsálemi országnál Svájcban sincs jobb“ — mondja a naiv hívő. A jaffai kikötő, a szarafenai katonai tábor, a ramlel repülőtér, a jeruzsálemi garnizon fontos, aláhuzott állomások az angol katonai térképen.

A zöld autobus utasai már megszokták a sima országutat. Sokan nap-nap után teszik meg az utat Tel-Aviv és Rison Lö-Cion között. A huszonnégy üléses autobus tömve van és utasai szinte miniatűr keresztmetszetű adják a falunak, amelyik felé igyekeznek. Négyöt ülésen trópusi kalapok, kisebb-nagyobb pocakok, aranygyűrű, óralánc... Vitatkoznak.

— Négy és fél, öt silling... ládaanyag érkezett. A grape-fruit árak emelkedésben vannak. Liverpoolban a narancs stabil... Mennyiért vette a trágya tonnáját?... A munkateljesítmény napról-napra kisebb, de hiába, ok az urak...

Néha-néha kitékinnek. Amerre a szem el lát, jobbra-balra narancsültetvények. A gyümölcs már majdnem elérte a kívánt nagyságot. Szakértői megjegyzések, gyümölcsbecslések. Az egész ember gömbölyű, mint a narancs, ami a fő életjeje. Narancs, arannyal körülfonva. Mögöttük néhány fiatal hölgy. „Olyan korán feküdtem le kérek és mégis álmos vagyok“ — mondogatja hangosan az egyik, hogy kérdést provokáljon a másiktól, míg végre kiderül, hogy a fiatal hölgy, rendes szokásától eltérően már este tizenegykor lefeküdt, ami szokásosan egy előkelő telavivi hölgytől. Két-három előtt a dundi menni az buta keleti szokás. Európában hajnalban fekszenek le az urak... És Tel-Aviv csak nem maradhat az európai városok mögött?

A többi padokon ezek a problémák nem léteznek. A meszes, olajos, vasporos munkások legnagyobb része kihasználja a féltóra utazást és illik, nem illik, a szelészélesre támaszkodva, alszik. Néhányan ujságot olvasnak. Az építkezés szédületes méreteket öltött. 253 hálaeset egy héten Tel-Avivban... Munkáshiány a kolóniákon. Ezek az urak a „szédületes munkatempó“ emberei. Fáradtak, ötkor keltek, héttől akkordmunka. Tel-Avivban hőség, por, hideg ebéd és most haza, a kibbucba. Néhány kereskedő orzi a Tel-Avivból hozott áruciklokat a padban és nagy vita folyik az új üveggyárról, gumiarúgyáriól és... „Ki tudja mind felsorolni?...“ — mond-

ja végül az egyik.

Az autót délné fordul. A tükörfényes ut itt keskenyedik. A narancsok még az országutat is el akarják foglalni. Feltűnnek a házak. Néhány épülő, városias ház vastraverzei látszanak, itt-ott egy-két szőlő.

„Stop“, mutatja az autós hátsó jelzőlámpája. Rison Lö-Cion. A főt „patriarkális“ ház-sorát csak itt-ott élénkíti néhány modern stílusban épült ház. „Bilu 1883“, ez a felirat áll az egyik kertes ház homlokzatán. „Bilu“: Jákob háza, jertek, jöjjetek jelszó héber rövidítése, az első orosz-cionista szervezet hívő szava volt, 1883 pedig Rison alapításának dátuma. A báró (Rotschild), az alapító filantróp mindig jobban elhalványuló árnyéka már csak ritkán suhan el a falu fölött. Egy kép a községházán, márványtábla a népházon hirdeti a bőkezűséget. Rotschild uca is van. De áll még a báró hivatalnokainak a háza, az emeletes közpület, ahonnan éveken át szigorú önkényű uralkodtak a párizsi hivatalnokok. A parasztok, akik akkor lázadtak, harcoltak és végül győztek a bürokrácia ellen, többségükben ma már a risoni temető halottai. Néhányan közülük, ősz, nagy szakállal, köztisztelőben élnek fiaik között és álmodoznak a régi jó időről, míg ezek narancsot ültetnek.

Az apától azt követelte a báró, hogy szőlőtermelők legyenek. A föld homokos és napsütötte és a szőlő hamarosan otthonos lett benne. Minden paraszt szőlőt ültetett; előbb keveset, öt dunamot, aztán huszat, ötvenet, százat. Felépült a hatalmas borpince, az üveggel bélelt betontankokban tizezer hektoliterjével állott a cukorédes, nehéz karmelbor.

A parasztból kibujik a zsidó kereskedő, lázasan ültet. Piac Amerikában. „Minden zsidó péntekesti asztalán risoni karmelbornak kell lennie“. Amerika vásárol. Rison környékén új földeket szereznek 10.000 dunam szőlő. Hajórakományok borral. Rappaport ur, a risoni Karmel társaság megbízottja Amerikába utazik. Részvénytársaság. A mandulákrak emelkednek a világpiacra. Rappaport ur, a „világot járt“, a mandulával is hódítani akar. Hiszen ő a „sokoldalú“ gazdaság híve. A szántóföldek eltűnnek Rison határából. Mandula és szőlő, a mandula virágzó szirmai mint a hó lepnek el mindenütt és a szőlőskocsi végtelen sora vonul át a falun. Aztán krach. A világ szegényebb lett, a „mandula branche“-ban nagy a konkurrencia, a risoni „mandulaközpont“ (még ma is rá van festve a nagy ház kapuja fölé a büszke név) rakárai nem ürülnek ki.

Néhány évig szegénység, nyomott hangulat. A gyűjtött tőke lassan elfogy. Azután, mint a malária (a régi időkben Risonban is divatos vendég) futott át a falun a megváltó

szőlő: Narancs! Mindenki mandulafákra és szőlőt vág ki (csak 1933-ban 3000 dunam szőlőt és mandulát irtottak ki), ültető gödröket ás, csemetéket vásárol, kutakba fur. Risonban 1933-ban 36 kutat furtak, átlagos mélység 30 méter. Teljesítmény 100—150 köbméter óránként. 1.500.000 köbméter folyt le öntözésre. 1933-ban 18.000 dunam a beültetett terület és a krízis éveiben 100—150 főre csökkent munkásság szám. egyszerre 1200-ra szökkent. A munkás sokáig türt vendég volt ebben a faluban.

Az állandó munkára a szomszédos arab fel-lach falu lakói járnak, szüretkor pedig egészen Gaza vidékéig folyt a munkásverbuvalás. Fellach, beduin, öregasszony, gyerek, mindenki, aki olcsó pénzen volt munkára fogható, elözönlötte a risoni munkapiacot.

A zsidó munkás éveken át elkeseredett harcot folytatott a mezőgazdaság meghódításáért. A risoni paraszt keményyaku és konzervatív.

A nagyméretű ültetés idején, a narancsszedés növekedésével mindig nagyobb és nagyobb lehetőségek nyíltak a zsidó munkás számára. A faluban mindig jobban és jobban dominál a feltűrt inguuj és a rövid nadrág. A munkás nem menekül el a szezonmunkanélküliség idején sem, barakot épít magának, családát alapít, intézményeket létesít.

Az utolsó évek, a gazdasági élet rohamos fejlődése és a zsidó munkásbevándorlás aránytalan kicsisége megváltoztatta a risoni munkásság foglalkozási ágait. A kaptól, ami „szimbóluma“ volt a risoni munkásnak a fagondozó ollóig vezetett az első állomás. A „fekete“ munkás szakemberré lett. Aztán jött az építkezési roham. A főtől két percre telkek eladók — hirdeti egy nagy tábla és a telkek megtelnek házakkal. „A PICA telkeket adtát kedvező áron ipartelepek részére“ — írják a lapok és egy év alatt 26 kisebb-nagyobb gyártelep épül. Az építkezés 200 munkást felszív a narancsokból.

A mai Rison 4000 lelket számlál. Nyolc orvos, Röntgen-aparátus, könyvtár 3000 könyvvel, villák, néhány modern, nagy bérház, kávéházak elegáns üzletek török át a pálmák, eukaliptuszba burkoló idillikus falut. „Tel-Aviv külvárosa“ — mondják a merész tervezetők. Rison ipari centrum, a risoni narancs a legjobb és Amerika újra érdeklődik és borít vásárol.

A német bevándorlás orvosokat, ügyes kereskedőket, gépeket, gazdag magánzókat hozott a faluba. Mindnyájan az első átmeneti korszak nehézségeiben, tapogatózásaiban kiködnék. Sokan megkezdtek falusi élet után a városba menekülnek. De vannak fénypontok itt is. Német intellektuelek talán a legpénzesebb rétegéből kérés és tejttermelő szövetkezetet alapítanak. A doktor legfőbb gondja, hogy hány literrel emelkedett a borjádás után a tejhozadék és X ur (Németországban talán hősenor lehetett) a Carmen nagyaráját harsogva gyomlál a kertben. Egyelőre kedvvel, a pusztulásból menekültek élni akaró energiájával dolgozik. A munkásszak-szervezet technikai szövetkezeteket teremtett, hogy megkönnyítse a fiatal német bevándorlók elhelyezkedését. Sokan mentek át másfél év alatt ezen a szövetkezeten. Sokan munkások maradtak, másokat a könnyebb megélhetés visszasodort előbbi életébe. De 40—50 fiatal kitart, barakot, házat épít a közös telken, fokozatosan, öntudatosan fejleszti a szövetkezet teljes közösséggé, a laza kapcsolatokat jövőbelátó sorsközösséggé. „Kibbuc b'atelem“ (Kibbuc a barázdában) a kollektív mozgalom egy új hódító pontja.

A falu három oldalán magabazárt táborok a kibbucok lakóiéi. Itt az életformák erőteljes ellentétei csucosodnak ki. 350 munkás kibbucokban él. Rison lakosságának tíz százaléka ju életformában élő, aktív és erős gardája a nemzeti munkásnak és építésnek.

A jövő zászlóhordozói. R. J.

Dr. Róth Dezsőné propagandautazásai. Dr. Róth Dezsőné, az erdélyi Wizo elnökné asszonya november elején erdélyi propagandautra indul, meglátogatja Oradeát, ahol nagyszabású rendezvény keretében fogja előadását megtartani. Valószínűleg a közel jövőben meg fogja látogatni Brasov és Fagaras városokat is, ahol szintén Wizo előadásokat fog tartani.

— Nehéz...
— Beha...
— Matrózok...
— Monop...
— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

— Ügyve...
— Manu 23 sz...

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Nehézségek a szaloniki zsidók Palesztinába való kivándorlása körül. Szalonikiból jelentik: Behar, a Jewish Agency bevándorlási bizottságának kiküldöttje Szalonikiba érkezett, hogy kiküszöbölje azokat a nehézségeket, amelyek a szaloniki zsidók Palesztinába való kivándorlásába ütköznek. Különösen sok a panasz a palesztinai bevándorlási hatóságok ellen, amelyek több szaloniki bevándorlót azonnal küldtek vissza, hogy kinevelésük szerint túl vannak már az előírt korhatáron. Ugyanezért az összes görög hajótársaságok beszüntették szolgáltatásaikat Haifa, Jaffa és Alexandria felé a matrózok sztrájkja és a kormány egyik rendelete következtében, melyet érdekeikre nézve sértőnek találtak. A görögországi kivándorlók csak orosz hajókon utazhatnak Palesztinába.

Monopol-árut is le lehet foglalni. Bucurestiből jelentik: Nehama-Perla Graur, bucuresti háztulajdonosnő lakbármérfizetés miatt elfoglaltatta Maria Niculescu dohányárúsnő ingóságait és trafikkjának árukiezelését. Ez ellen egy a trafikkos, mint a Monopol igazgatóság kontesztációjával élt, a Monopol-törvényre hivatkozva, amely állítótárgy eltiltja a dohányárúsnőnek termékeinek magánosok által való eljuttatását és értékesítését. A bucuresti bíróság tegnap elvetette a kontesztációt, azaz a fellebbezést, hogy a trafikkos készpénzzel vásárolja az árut, amely az ő végleges tulajdonságába megy át, tehát végrehajtható.

Ügyvédi hír. Dr. Hermann Dezső meggyógyította ügyvédi irodáját Clujon. Strada Jului Maniu 28. szám alatt. Telefon: 10-81.

Tükör az amerikai nők börtönében. New-yorkból jelentik, hogy a hollowayi női börtön lakói nagy szomorúsággal vették tudomásul dr. J. H. Morton börtönigazgató halálát. Ez az ember egy egész életet keresztül azon fáradozott, hogy jobba és szebbé tegye az amerikai börtönök női foglyainak életét. Örökké emlékeztet marad az 1927-ben az igazságügyminisztériumhoz intézett felirata, amelyben ezt írja: „Remélem, az igazságügyminiszter ur velem együtt méltányolni fogja azt, hogy mily nagy szerepet játszik a tükör egy nő életében, még akkor is, ha az illető nő el volna zárva. Egy nő nem tud tükör nélkül élni”. Az igazságügyminiszter jószívű ember lévén, engedélyezte a tükröket a hollowayi börtön celláiban.

Eljegyzés. Klein Erzsikét, a dévai Aviva vezető tagját, eljegyezte Jernovits Dezső, Lugojról.

CONTINENTAL SZÁLLODA

BUDAPEST,

VII. DOHÁNY-UTCA 42.

AZ A HELY,
AHOL A JÓ KÖZÖNSÉG
JÖL ERZI MAGÁT!

LEGMODERNEBB SZALLODAI
KENYELEM.

SZÍNHÁZAK, SZÓRAKOZÓ-
HELYEK ÉS A KERESKEDELEM
KÖZPONTJÁBAN.

MERSEKELT ÁRAK. GARAGE
A HÁZBAN.

A francia zsidók tiltakozása Nürnberg ellen. Párizsból jelentik: A francia zsidók központi tanácsa, mely Franciaország és Algír összes zsidó hitközségeit magában egyesíti, tiltakozó határozati javaslatot fogadott el a nürnbergi zsidótörvények ellen. A határozat élesen kikel a németországi zsidók jogfosztása és a nemzeti szocialista rezsim barbarizmusa ellen.

Ki kell fizetni a hátralékos rádióelőfizetési díjakat. A rádiótársaság megbízásából I. Ghica inspektor elnökletével bizottság működik Clujon, amelynek feladata a rádióengedélyek ellenőrzése és a hátralékos előfizetési díjak behajtása. Nemesak az ugynevezett „fekete” rádiókat kobozzák el, hanem azokat is, amelyeknek előfizetése nincs rendben.

Miért tartóztatták le Stelescu volt gárdista képviselőt? Bucurestiből jelentik: Megírtuk, hogy a rendőrség tegnap letartóztatta Mihail Stelescu, volt gárdista képviselőt. Stelescu ellen lázadás vádját emelte az ilfovi ügyészség, mert a legutóbbi nemzeti parlamenti kormány idejében az ismeretlen katonai sereleke előtt hatósági tilalom ellenére, demonstrációt rendezett híveivel. Stelescut annak idején szabadlábra helyezték azzal a feltétellel, ha a vizsgálóbíró előtt és a per tárgyalásain pontosan megjelenik. Miután Stelescu több időzöre nem jelentkezett, az ügyészség elrendelte letartóztatását, amit a rendőrség azonnal végrehajtott. A volt képviselőt lakásáról Vacarestibe vitték.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, migrigbetegségek, ekcémák, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz, mint alapos és kellemes hashajtó, mindig kitünően beválik, miért is szoptató nőknél elválasztáskor kiterjedten alkalmazzák.

Kedélyes népszámlálást tartottak Törökországban. Reggel öt órától az esti ágyudörgésig 18 millió embert bezártak a lakásába s a hivatalnokok a helyszínen számolták össze a hűségesek alattvalókat. Súlyos büntetés terhe alatt tiltották meg mindenkinek, hogy a népszámlálás napján elhagyja a lakását. A nagy városok utcáin halotti csönd uralkodott s a népszámlálók lépteit kilométeres távolságban is hallani lehetett. A török birodalomban megállított a munka tizenkét órára. Gyárak, műhelyek, bányák, kikötők, kávéházak és boltok üresen tátongtak, mint egy középkori pestis, vagy ujkori gáztámadás után. Megállapították az életet, hogy meg számlálják az élőket. Becsülták egy ország egész lakosságát. És este úgy ömlött ki az éhes nép az utcákra, mint mezőre vágó juhok az akolból — megszámlálva.

Az emberi táplálkozás 2000 évvel ezelőtt. Rothenburg mellett ujkőkori telep nyomaira bukkantak. Az ásatási munkálatok során nagyon különös, megerősített házak bukkantak napvilágra. Ezek a várszerű házcsoportok, úgy látszik a szkythák betörésének áldozatul estek, mert félreismerhetetlen nyomok mutatnak az erőszakos rombolásra. A házakból rengeteg háztartási eszköz került elő. A legtanulságosabbak azonban a kerek 2000 esztendő ételmaradékok és konyhahulladékok. Ezek kapcsán bepillantást kap az archeológus eme régmúlt idők háztartásába. A maradékok közt sült lóhúst és disznóhúst találtak több helyen. Egyik edényből megkövesedett szarvasbőr kancikált elő; felhalmozva találtak meglehetősen nagymennyiségű árpat és borsot. Az egyik háztartás meg, ugylátszik a disznóbort kedvelte különösképp, mert jó néhány esztendőre gondoskodott, hogy disznóbabban ne legyen hiánya. Egynéhány óriási fazék színültig volt megtöltve ezzel a kívánatos táplálékkal. Egyebek között régimódi lapos kenyereket és olajos magvakat is találtak a kutatók.

Jókor kezdte és — teljes eredménnyel. Anglia legfiatalabb nagymamája ma egy londoni postatisztviselő 36 éves felesége, Winnifred Mikno. Az asszony 19 éves leánya egészséges fiugyermeknek adott életet. A 36 éves nagymama eddig kilenc leánnyal és négy fiuval ajándékozta meg férjét. Legfiatalabb gyermeke négyhónapos kislány, aki most csaknem teljesen egykoru unokaöccsöt kapott.

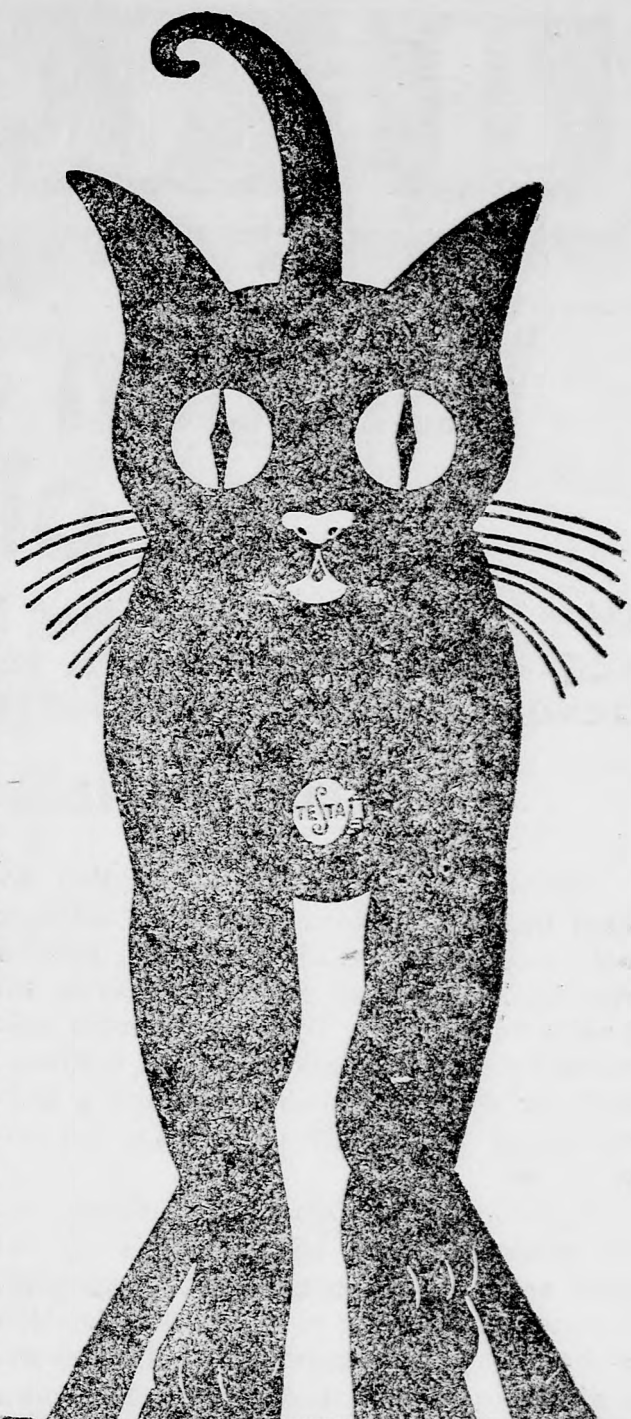
I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvcsatláiban.

TESTA
AZONNAL CSILLAPÍT
INFLUENZÁNÁL
HÜLÉSNÉL-GÖRCÖK
IDEGZSÁBA-FEJFAJÁS

KAPHATÓ MINDENITT

Szezonnyitó teadélután a Vivó Clubban. Az őszi idő beálltával újra aktuálissá váltak a szokásos vasárnap délutáni 5 órai teák, melyen az ifjuság kellemes és olcsó szórakozást talál. Ezúttal a Haggibbor Sportegyesület a teadélutánok szórakozását a zsidó országépítés és a zsidó sport szolgálatában akarja gyümölcsösíteni. Teadélutánját, melyeket minden második vasárnap fog megrendezni, fehérszében a Káren Makkabinak szenteli, a Keren Kajemeth Leisrael útján. Ez alkalommal már most vasárnap, november 3-án tartja a Haggibbor az első teáját a Vivó Clubban.

Orvosi hír. Dr. Veress Ferenc teadélután, nemi- és kozmetikai betegeknek naponta 11-12 és 3-1/2-ig Cluj Str. N. Iorga 5.

Hevesi Piroka — a külföldön is egyaránt elismert kitünő zongoraművész — ezidei egyetlen hangversenyét november 6-án, szerdán este 1/9 órakor a kath. gimnázium dísztermében tartja meg nagyszabású programmal, melyen a régi klasszikusoktól — Beethoven legmonumentálisabb 111 opusú szonátájáig — Ravel, Prokofjev, Liszt legszebb műveit hallhatjuk. Jegyek: Lepage, Király, Ellenzéknel kaphatók.

Tudomásvétel és megfelelő intézkedés végett közöljük az összes zsidó hitközségekkel és azok t. főrabbi uraival, hogy Kopil Jakob és Glanz Izrael aradi lakosok vágott baromfikereskedők által forgalomba hozott minden néven nevezendő hus és zsírműiek (nyers és füstölt libahus, hár, olvasztott zsír, stb.) nem kóser vágásból származnak és mint ilyen, azok fogyasztása főrabbi urunk által TRÉFONAK, rituális szempontból a legszigorúbban tiltottnak lett nyilvánítva.

Az Aradi Orf. Izr. Hitközség
Előjárósága.

Jön! Jön!

A KIS MAMA Gaál Francival

Többi főszerepekben: VEREBES ERNŐ, HUSZÁR PUFI, FRANZ BONFERT és a kis BABY BANDY. Kizárólagos joggal csak a ROYAL-mozgóban november 5-től.

Rövid hírek mindennap. Hivatalos londoni jelentés szerint a jelenlegi angol kormány működése alatt a munkanélküliek száma 2.7 millióról 1.9 millióra csökkent. — Párizsból jelentik, hogy Soissonsban sztrájkba léptek a péksek, úgyhogy ka-onai péksek látták el kenyérrrel a város lakosságát. — Palesztina és Egyiptom között néhány napja szünetel a vasúti forgalom, mert a több nap óta tartó esőzések alámásták a vasúti pályát. — Az új római egyetem megnyitására ünnepén az olasz királyi tiszteletbeli bölcsészdetektorrá avatták. — Moszkvai híradás arról szól, hogy az Ukek hegység lejtőjén levő hasonló nevű várost egy sziklaomlás elpusztította. A sziklák 24 órán keresztül zudulnak a városra és számos embert eltemettek. A halottak száma még ismeretlen. — Horatio Nelson, a tengeri győző unokája, a Nelson család utolsó tagja, 90 éves korában meghalt. — Legutóbbi számlálás adatai szerint 47 országban a cseresznye száma 2 millió 412 ezer. Egymillióval több, mint az ezt megelőző 1922-i számlálásnál. — Berlinben Hitler jelenlétében tegnap ment végbe a légi hadiskola felavatása, amelyen Göring a repülők táborka mondata az avató beszédében. — Nem hivatalos helyről származó jelentés szerint pénzfelkutatásra készül az amerikai kormány.

Felgyújtott egy falut, mert nem kapott pénzt cukorra. Bucurestiből jelentik: Clorani községben Aurel Nicolae Dragomir nevű 10 éves fiu felgyújtotta szüleinek házáét és több szénakazlét, mert anyja nem adott néhány lejt cukorkára. A tűz nagy kárt okozott a községben, amelynek többi házáét nehezen tudták megmenteni.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában november 4-én, hétfőn délelőtt 1/2-1/2 óra között dr. Fodor Sándor tart inspekción.

Moritz Geiger erdélyi előadó körútja. A Keren Hajjeszód jeruzsálemi direktóriumával kiküldött új delegátus, Moritz Geiger, folytatja erdélyi körútját. Sibiuiban a város zsidósága dr. Révész Béláné Wizo-elnökönél, Grünberger József helyi csoport elnökénél és dr. Neumann Vilmos KH-hívtosnál három „Zirkelabendet” rendezett a vendég tiszteletére, aki a luzerni kongresszus befolyását és a cionizmus aktuális politikai helyzetét ismertette érdekes vita keretében. Színhach Tórákor Sibiu zsidósága a templomban gyűlt össze meghallgatni a kitünő előadót, aki jiddisch nyelven tartott ez alkalommal óriási siker mellett előadást. — Decsánmartinban október 21-én este tartott Moritz Geiger szép látogatottság mellett előadást, amelyen Foch Richárd igazgató elnökölt és amelyen Darvas Mór, a Keren Hajjeszód lágumuresi körzetének kitünő elnöke is felszólt. A jólsikerült előadást követő napon lefolytatásra került a Keren Hajjeszód akció, amelynek eredménye a legszebb reményekkel is felülmúlta. — Targu-Muresen október 22-én tartotta meg Moritz Geiger első előadását: nagy érdeklődés mellett amelyen a luzerni Cionista Világkongresszus lefolyását, határozatait és a további országépítő munkálatok kihasználását ismertette. Moritz Geiger körútja: általános érdeklődés és szimpátia kíséri mindenütt: és remélhető, hogy az előadások nyomán a cionista munka és a KH-eredmények újabb felindülést fognak felmutatni.

RUDOLF MOSSE R. T.

hirdetési vállalat

Cluj. Calea Regele Ferdinand

8.

Telefon: 14-11.

elvállal mindennemű hirdetési megbízást az ország összes napilapjai és folyóiratai részére, valamint a Monitorul Oficial, Corespondenta, Economica Buletinul Bancar és a Buletinul Justiției közlőnyök részére.

UJ KELET Legújabb hírek

Váratlan esőzések állítják meg az olasz előnyomulást

Rómából nem erősítik meg Makalé elfoglalásának híreit. Olasz körökben Tigre tartományt végképpen elveszítettnek tekintik Abesszinia számára. A déli olasz haderő csapatai bevonultak Gorahajba. November 18-án léptetik életbe az Olaszország elleni szankciókat

Kudarcba fulladtak az újabb genfi békitő tárgyalások is

Párizs, november 2. Abessziniából érkező utolsó jelentések szerint az esőzések újra kezdetüket vették Abesszinia számos részében. Az abessziniak vének szerint sohasem voltak eddig ilyen nagyméretű esőzések ebben az időszakban. Ha a felhőszerkezetek sorozata tovább tart, úgy a hadműveletek kimenetelére ez óriási jelentőséggel lesz.

Egyelőre csak Ogadenben szünetelnek az esőzések, minek következtében az olaszok ezen a területen nagyobb aktivitást fejtenek ki, de még nem jutottak érintkezésbe Desta Ras csapataival. Az abesszini frontokon a fentiek miatt tegnap nem voltak jelentősebb események, amit annak tudnak be, hogy az olasz csapatok Mindszentek napját ünnepelték s így valószínűleg a mai napon sem lesznek különösebb megmozdulások, tekintettel a halottak napjára.

Polgárháború Makalében
Tegnap hírek terjedtek el Addis-Abeában arról, hogy az olaszok elfoglalták Makalé városát. Ezzel szemben a Havas távirati iroda Rómából keltezett távirata szerint

Rómából nem erősítik meg Makalé elfoglalásának híreit,
csak annyit közölnek, hogy az olasz járőrök többször behatoltak a városba, de visszatértek onnan. Makalében egyébként nincsenek abesszin haderők, amelyek a város környékén lévő hegyekben tartózkodnak. A várost az olaszok teljesen körülfogták és így az sokáig nem tartja magát.

Makalében egyébként polgárháború dúl, amennyiben az olaszokhoz pártolt Guga Rasz oltani hírei és a lakosság többi része között ellenségeskedés tört ki.

Asmarai jelentés szerint az abesszini frontokon fontos események készülődnek. Az olaszok 9350 autót szállítottak a frontra s egy egész esztendőre elegendő autópártot állítottak. Az olasz hadsereg katonái uton fogja megvalósítani céljait, ha Európában diplomáciai uton nem sikerül megegyezésre jutniuk.

A párizsi lapok táviratai szerint a déli

hadszintén Graziani tábornok olasz parancsnok elrendelte az uarderei polgári lakosság eltávolítását jelenlegi lakóhelyeiről.

Irányadó olasz körökben Tigre tartományt végképpen elveszítettnek tekintik Abesszinia számára.

Az olaszok szerint előnyomulásukat a benyúlótt lakosság is mindenütt elősegíteni igyekszik.

Római jelentés szerint a szómáliai fronton erősödik az előőrsk tűzharca és a légi rajok most is széleskörű felderítő tevékenységet fejtenek ki.

Legújabb jelentések szerint a déli haderő előcsapatai bevonultak Gorahajba.

A Reuter távirati iroda jelentése szerint Achmed Hassi abesszini törzsfőnököt láncokba verve Harrarból Addis-Abeába kísérték, tizenkét más előkelőséggel együtt. Az a vád ellenük, hogy kémkedtek az olaszoknak.

Anglia hadihajókat koncentrált az egyiptomi vizeken

Egy külföldi távirati iroda Párizsba érkezett jelentései szerint az egyiptomi Port Saidból érkező hírek arról számolnak be, hogy angol hajók Abukirban, Ismailban és más kikötőkben nagymennyiségű hadiszert rakódtak ki. Utépítés táviró és telefonvezetékek létesítése folyik Egyiptom több pontján.

Alexandria előtt 15, Suez körzetében pedig 60 angol hadihajó horgonyoz. Hajójában és Suezben a hadirepülőgépek száma csaknem hatszáz, Egyiptom néhány más hadirepülőterén is megközelíti az angol repülőgépek száma az ezret.

Egyidejű londoni jelentés szerint az admirális az Achilles hadihajót visszarendelni készült Gibraltárból és helyébe az ausztráliai Sidney nevű hadihajót állítja, a flottabázis elővizein szolgálatba.

A Reuter távirati iroda angol kormánykörökből azt az értesülést közli, hogy az angol kormány nincs abban a helyzetben, hogy csökkenthesse Földközi tengeri hajóhadát.

olasz-abesszin konfliktus minél előbb békés uton rendeződjék. A francia és angol kormányok megegyeztek abban, hogy együttműködésüket erre térre is kiterjesztik. Különösen Franciaországra hárul ez a kötelezettség, miután mi január 7-ikén barátsági szerződést kötöttünk az olaszokkal. Ecélből tárgyalásokat kezdtünk, de csak a Népszövetség keretén belül tárgyalhatunk. Meg vagyok győződve arról, hogy a Népszövetség meg fog felelni a beléje helyezett bizalomnak és hivatásának eleget téve, meg fogja védeni a béke ügyét.

November 18-ikán lépnek életbe a szankciók

Potemkin orosz delegátus, megállapította, hogy nincs semmilyen különbség egy afrikai, vagy egy európai fegyveres konfliktus között, kijelentette, a népszövetségi alapokmány garantálja, hogy a háboru nem fog Európára kiterjedni és nem fájul el világkatasztrófává.

Titulescu a kisantant és a Balkán-szövetség nevében csatlakozik Laval és Hoare kijelentéseivel. Madriaga spanyol és Komarnicki lengyel delegátusok hasonló értelemben szólnak fel.

A bizottság határozati javaslatot szava zott meg ezután, amely a szankciók életbeléptetésének napját november 18-ikában állapítja meg. A határozat megállapítja, hogy a Népszövetség 39 tagállama és másik 10 kormány jelentette ki készségét aravatkozni, hogy beszünteti pénzügyi kapcsolatait Olaszországgal. A határozat felhívja az összes többi kormányokat, csatlakozni a szankciókhoz, hogy ezeket hatásosan alkalmazni lehessen.

Genf, november 2. (Rador.) Ma reggel fél 10 órakor Sir Hoare háromnegyedórás

Laval után Hoare angol külügyminis ter szólalt fel:

— A szankciókban résztvevő államok mai nappal megszüntetik exportjukat Olaszország felé, egészen november 18-ig. Közben bizottság fogja megvizsgálni, hogy kivételes esetekben el lehet-e térni ettől a szabálytól. Sajnálattal voltunk kénytelenek ehhez az intézkedéshez nyulni, kénytelenek voltunk vele, mert az alapokmány értelmében más utunk nem volt.

Hoare ezután kijelentette, hogy a Népszövetségen kívüli békés megegyezés nem lehet szó. Célnak az, hogy a háboru megrövidítsük, de pillanatnyilag nem tudunk erre vonatkozólag semmilyen javaslatot tenni a népszövetségi tanácsnak. Maga részéről csatlakozik Laval szavaihoz és a diplomáciai tárgyalások során, amelyek most Genfben folynak, tiszteltetés fogja tartani a népszövetségi alapokmányt.

Van Zeeland belga miniszterelnök javasolta ezután, a bizottság adjon megbízást az angol és francia külügyminiszternek, hogy minden erőfeszítést megtegyenek a konfliktus békés rendezése érdekében.

megbeszélést tartott Aloisi báróval. Beszélgetésük tárgya ismeretlen, de valószínűnek tartják, hogy az olasz-abesszin konfliktus újabbkeletű szabályozási tervezetéről lehetett szó. Hoare ezután néhány perc eszmeeserét folytatott van Zeeland belga miniszterelnökkel, aki Lavallal is, beszélt meg később. Laval, van Zeeland és Hoare együtt költöttek el ebédjükre.

Genf, november 2. (Rador.) A szankciók alkalmazásának időpontját Jugoszlávia megbízottja javasolta és a kisantant, Balkán-szövetség, valamint Franciaország delegátusai támogatták. Azért választották 18-át, mert hétfői napra esik.

Genf, november 2. Aloisi báró újabb megbeszélést folytatott Laval miniszterelnökkel. A megbeszélés után Aloisi kijelentette az újságíróknak, hogy a javaslatok, amelyeket Hoare és Laval eléje terjesztettek, — elfogadhatatlanok. Ennélfogva e pillanatban nem lehet gondolni az olasz-abesszin konfliktus békés elintézésre.

Egy magyarországi diák gyilkolta meg Farcasanu bucaresti tanárnőt

Bernben elfogták a gyilkost

Bern, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A világ összes lapjai napokon át cikkeztek arról a nagy port felvert rablógyilkosságról, amelynek áldozata Farcasanu Mária asszony egy bucaresti ezredes felesége volt, akit meggyilkoltak és kiraboltak a bucaresti—párizsi gyorson, majd a hullát a vasúti sínekre dobták. A nyomozás első idejében egy Teodorescu Traian nevű rovtomultu orvostanhallgatót vélték a gyilkosnak, akit jól ismernek a nemzetközi bünyügyi hatóságok. Mint arról beszámoltunk a vasúti alkalmazottak szemlélyleírása után Teodorescu tereledőtt a gyanu, de mint később kiderült a rovtomultu orvostanhallgató alibit igazolt, amennyiben a gyilkosság idején több tanu vallomása szerint apjánál tartózkodott lasiban.

A nyomozás ezután új irányban indult meg, míg tegnap szenzációs fordulathoz érkezett. Mint Bernből jelentik, Svájc fővárosában letartóztattak egy Strasser Károly nevű 23 éves magyarországi fiatalembert, aki vallatása során beismerte, hogy

ő gyilkolta meg és rabolta ki Farcasanu asszonyt. Strasser elmondotta a svájci nyomozó hatóságoknak, hogy abban a pillanatban gyilkolta meg az asszonyt, amikor az egyik bórondjére hajolt, hogy ott nan valamit kivegyen. A vonat Steiermark előtt haladt el. Azt is bevallotta gyilkos, hogy háromezer frankot vett az asszonytól. A nyomozás tovább folyik mert az eddigi adatokból nem tisztázódott, hogy társai is voltak Strassernek, vagy egyedül követte el a gyilkosságot?

Tűz egy timisoarai festéküzletben

Baruch Izidor timisoarai festéknagykereskedésében tűz ütött ki az elmúlt éjszaka 3 órakor. A vizsgálat megindult, a károkságát még nem sikerült megállapítani.

CENZURAT

Az egyeztető bizottság történelmi ülése

Washingtoni jelentés szerint Olaszország nagykövete tegnap megjelent a külügyminisztériumban és érdeklődött az amerikai—olasz kereskedelmi tárgyalások menete iránt. A minisztériumban azt a választ adták, hogy a jelenlegi körülmények között a tárgyalások egyelőre nem folytathatók, mert egy most kötetendő kereskedelmi egyezmény nem hozható összhangba Roosevelt politikájával, aki a hadviselő felek számára semmiféle szállítást nem engedélyez.

Egyidejű római jelentés szerint a fasiszta nagytanácsot november 16-ra hívták össze Rómába értekezletre. Hivatalos olasz jelentés szerint október hóban a keletafrikai harcokban mindössze egy tiszt és négy katona esett el. Betegség következtében egy tiszt és 27 katona halt meg a múlt hó folyamán. Tegnap Nápolyból ismét ötszáz feketeinges in-

dult Keletafrikába. Ma, vasárnap, a szállítóhajók újabb 3500 katonát visznek Eritreába. Egész Olaszországban egyébként erős szénhiány lépett fel, amire való tekintettel november 6-tól kezdve több helyierdekű vonatot megszüntettek.

Genf, november 2. A koordináló bizottság mai ülésén, amelyet délután 5 órakor nyitottak meg, elsőnek Laval francia miniszterelnök szólalt fel, aki a következőket mondotta:

— Az én országom lojálisan alkalmazni kívánja a Népszövetség alapokmányát. Teljesítésre vár azonban egy másik kötelezettségünk is, amely ugyancsak a népszövetségi alapokmány szelleméből következik: igyekeznünk kell odahatni, hogy az

Az Osztrálysorsjáték mérlege igazolta, hogy Erdély és Bánát legszerencsésebb árusítása a

Banca Ilescu S. A. Cluj

Küldjön be postán 207 lejt egy sorsjegyért, hogy milliomos lehessen!

